

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์และศึกษารูปแบบของแต่ละโรงเรียน

มีข้อมูลแยกตามขนาดโรงเรียน ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย

1.1 โรงเรียนบึงไทรวิทยาคม

โรงเรียนบึงไทรวิทยาคมเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เดิมสังกัดกรมสามัญศึกษา ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 เปิดบริการตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มธุรการ กลุ่มวิชาการ กลุ่มปกครอง และกลุ่มบริการ

1.1.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) กลุ่มธุรการ โรงเรียนได้มีการกำหนด โครงสร้างการบริหารงานอย่างเหมาะสม และมีหัวหน้ากลุ่ม เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละงาน มีการกระจายอำนาจอย่างเหมาะสม เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล ครูทุกคนมีความรักและศรัทธา ผู้อำนวยการโรงเรียนและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความสมัครสมานสามัคคี จึงมีการแบ่งงานพิเศษต่าง ๆ ทำอย่างเหมาะสม

2) กลุ่มวิชาการ โรงเรียนมีการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มคอยกำกับดูแลงานวิชาการ ครูที่ปฏิบัติการสอน จัดตรงสาขาวิชาเอก เมื่อสอนเสร็จมีวิจัยในชั้นเรียนทุกคน การจัดการเรียนการสอน ได้มาตรฐานดีมากและมีการนำข้อมูลเดิม เรื่องการประกันคุณภาพ มาปรับปรุงงานอย่างเป็นระบบ มีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับครูที่ทำการสอนนอกเวลา มีการคัดกรองนักเรียนที่เที่ยงตรง ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความสามัคคีในหน่วยงาน

3) กลุ่มปกครอง มีการมอบหมายงานตามโครงสร้าง และมีครูประจำชั้นคอยให้ความช่วยเหลือ เกี่ยวกับความประพฤตินักเรียน

4) กลุ่มบริการ โรงเรียนเป็นที่ยอมรับจากชุมชนมาตลอดจึงทำให้โรงเรียนมีการระดมทุนจากชุมชนได้ดี จึงทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวยิ่งขึ้น

1.1.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบงาน 4 กลุ่ม คือ วิชาการ บุคลากร งบประมาณและบริการทั่วไป ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมายในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการมีโครงการ จำนวน 34 โครงการ จากการพิจารณาพบว่า เป็นโครงการที่เกี่ยวกับผู้บริหาร จำนวน 4 โครงการ ด้านครู จำนวน 10 โครงการ ด้านนักเรียนจำนวน 25 โครงการ งานย่อยของงานทั้ง 4 กลุ่มนี้ งานย่อยของงานทั้ง 4 กลุ่มนี้ จะมีหัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษา เช่น งานทะเบียน งานวัดผลและประเมินผล และงานวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอน เข้ารับการอบรมพัฒนาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก จัด การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเน้นภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มุ่งเน้นนักเรียนเป็นคนดี มีวินัย เคารพ ในกฎระเบียบของสังคม โดยมีครูเป็นผู้จัดกิจกรรมและเป็นที่ปรึกษา

3) นักเรียน นักเรียนมีเป็นจำนวนมากมีความกระตือรือร้น ชอบ เสาะแสวง หาความรู้ มีระเบียบวินัย เคารพกฎ กติกาของสถานศึกษา ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพมีการศึกษาอยู่ในระดับดี

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพ การศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ชุมชนให้ความรัก ศรัทธา และสามารถประสานงานกับทุกกลุ่มในชุมชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละ เพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความเข้มแข็ง เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่เห็นความสำคัญต่อด้านการศึกษา มีการดำรงชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีความกระตือรือร้นต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของลูก เป็นอย่างมาก

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมากทั้งนี้เพราะประชาชนในชุมชน ผู้ปกครองส่วนมากเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน และเนื่องจากเป็นชุมชนที่มีเศรษฐกิจค่อนข้างดี ชุมชนมีอาชีพที่มีรายได้มั่นคง จึงถือว่าได้มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

1.2 โรงเรียนบ้านนาเรียง

โรงเรียนบ้านนาเรียงเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่ ตำบลหนองกุง อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เดิมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 เปิดบริการตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน จำนวน 195 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 14 คน มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา คือ “ภูมิความรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย ใส่ใจสังคม” การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ งานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป

1.2.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) งานวิชาการ การดำเนินการทางวิชาการ ทางโรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารโรงเรียนที่ชัดเจน แต่การปฏิบัติจริง พบว่า มีการจัดให้ครูได้ปฏิบัติหน้าที่แต่ละงานค่อนข้างซ้ำซ้อน เนื่องจากมีครูจำนวนน้อยในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้จัดครูที่ปรึกษาประจำชั้น คอยประสาน และร่วมกันพัฒนางานทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอนนั้นนอกจากโรงเรียนจะจัดให้นักเรียนมีหนังสือเรียนครบแล้ว ทางโรงเรียนยังได้จัดให้นักเรียนมีแบบฝึกทักษะทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นแบบฝึกที่ครูผลิตเอง การเรียนการสอนเน้นให้นักเรียนคิดเป็น โดยมีการจัดการสอนแบบโครงการที่หลากหลายไปพร้อมๆ กัน และโรงเรียนได้มอบหมายครูประจำชั้น ได้กำกับดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่องและจัดให้มีกิจกรรมน่องไหว่ที่ ี่รับไหว่น่อง พร้อมได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสทำบุญทุกวันพระ ส่วนเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์นั้นได้จัดกิจกรรมดาวพิเศษ เพื่อสอดส่องนักเรียนผู้ทำความสกปรกต่อพื้นที่ของโรงเรียนทุกวัน นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนบ้านนาเรียง ได้แก่ แผนการสอนแบบบูรณาการ นาฏศิลป์พื้นเมืองต้นแบบ และวงดนตรีโปงลาง ซึ่งได้ออกแสดงโชว์ทั้งในและนอกโรงเรียน

2) งานบริหารงบประมาณ มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากร

และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีการจัดหางบสนับสนุนจากแหล่งอื่นๆ เช่น ผู้ปกครอง อบต. องค์กรต่าง ๆ ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ เป็นต้น

3) งานบริหารบุคลากร มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน เช่น การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน งานวินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างดี บุคลากรมีผลงานดีเด่น และได้รับการพัฒนาในวิชาชีพครูและมีขวัญกำลังใจในการทำงานเป็นอย่างดี รักโรงเรียนเหมือนบ้าน รักนักเรียนเหมือนลูกหลานตนเอง มีการมอบหมายให้ครูประสานชุมชนอย่างชัดเจนแต่ชุมชนยังให้ความสำคัญน้อย ดังนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนจำเป็นต้องประสานความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างใกล้ชิด

4) งานบริหารทั่วไป มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่ายและจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน เช่น การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เป็นต้น

1.2.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา ในปีการศึกษา 2551 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการทั้งหมด จำนวน 22 โครงการ เป็นโครงการด้านวิชาการ 9 โครงการ โครงการด้านบริหารงบประมาณ จำนวน 3 โครงการ โครงการด้านบริหารบุคคล 4 โครงการ และโครงการด้านบริหารทั่วไป 6 โครงการ แต่ละโครงการมีคณะกรรมการดำเนินงาน โดยผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้นิเทศ กำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เข้ารับการอบรมพัฒนาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเน้นภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดสอนคอมพิวเตอร์มีห้องเรียนที่เพียงพอ โดยไม่เก็บเงินค่าเรียน

จากนักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มุ่งเน้นนักเรียนเป็นคนดี มีวินัย เคารพในกฎระเบียบของสังคม โดยมีนักเรียนเป็นผู้จัดกิจกรรมและครูเป็นที่ปรึกษา

3) นักเรียน โรงเรียนมีนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ ท่องคำศัพท์ บทอาขยาน คำคล้องจองทุกวัน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทำให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ นอกจากนี้ยังมีการจัดการสอนพิเศษ หรือการสอนเสริมให้แก่เด็กนักเรียนอีกด้วย ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพมีการศึกษาอยู่ในระดับดี

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษามีความเอาใจใส่และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นอย่างดีในทุกเรื่อง มองเห็นความสำคัญของการศึกษาเป็นหลักตลอดทั้งผลักดันทางด้านงบประมาณมาสนับสนุนโรงเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิดร่วมดำเนินการ ร่วมตรวจสอบและประเมินผล และเสียดสเพื่อการศึกษา ถือว่ามีความเข้มแข็งและเป็นจุดเด่นของโรงเรียน

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่เห็นความสำคัญของการศึกษา รักโรงเรียน ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังมีส่วนช่วยเหลือทางการเรียนของนักเรียน โดยเป็นวิทยากร ให้ความรู้แก่นักเรียนอีกด้วย ทำให้โรงเรียนและผู้ปกครองมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ร่วมกันพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างดี

6) ชุมชน เนื่องจากว่าโรงเรียนกับชุมชนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันเป็นอย่างดี เนื่องจากโรงเรียนแห่งนี้ มีศิษย์เก่าที่อดีตเคยเป็นผู้ใหญ่ในกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นนักการเมืองระดับประเทศ จึงสามารถส่งเสริม ผลักดันงบประมาณมาพัฒนาโรงเรียนได้อย่างดีเยี่ยม และนอกจากนั้นยังเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งจึงส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

1.3 โรงเรียนบ้านโนนทัน

โรงเรียนบ้านโนนทันเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เดิมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีครู จำนวน 5 คน ผู้บริหาร 1 คน นักการภารโรง 1 คน นักเรียน จำนวน 84 คน การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

1.3.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) การบริหารงานวิชาการ มีการมอบหมายงานแต่งตั้งให้ครูรับผิดชอบตามโครงสร้างการบริหารงาน ครูบางคนนอกจากจะรับผิดชอบงานวิชาการ แล้วยังต้อง

รับผิดชอบงานอื่น ๆ อีก จากการศึกษาพบว่าครูทุกคนได้มีการเอาใจใส่และเสียสละเวลาให้กับนักเรียนเป็นอย่างดี ในระหว่างมีการเรียนการสอนครูจะไม่ทำงานพิเศษ จนกว่าหลังเลิกเรียนและวันหยุด ครูส่วนมากสอนไม่ตรงเอกสาขาวิชาเพราะได้สอนทุกวิชา และจะสอนตามความถนัดของตนเอง ในโรงเรียนจะมีนักการที่มีฝีมือช่วยผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยการสอนของครูให้ได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้น ในการจัดการส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าห้องสมุดก่อนเข้าห้องเรียนในภาคเช้า และมีการให้นักเรียนนำเสนอข่าวที่ค้นคว้าจากห้องสมุดมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าเสาธง ในวันถัดไป กิจกรรมต่าง ๆ ทางวิชาการจะมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ รายวิชาภาษาต่างประเทศเปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษ

2) การบริหารงานบุคคล ได้จัด มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนแต่การจัดบุคลากรเพื่อรับผิดชอบงาน ยังมีความซ้ำซ้อน เนื่องจากครูมีจำนวนน้อย บางครั้งต้องมอบหมายงานให้ปฏิบัติ เพื่อให้งานเสร็จสิ้นตรงเวลา

3) การบริหารทั่วไป โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูได้รับผิดชอบงานบริหารทั่วไปเพื่อกำกับติดตามงาน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ

4) การบริหารงบประมาณ ผู้อำนวยการโรงเรียนได้มอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้านงบประมาณและแผนงาน เพื่อให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมให้เหมาะสมตลอดปีการศึกษา

1.3.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบงานของสถานศึกษา 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไปและงานงบประมาณ ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จากการพิจารณาพบว่า เป็นโครงการที่เกี่ยวกับด้านบริหาร จำนวน 2 โครงการ ด้านครู จำนวน 2 โครงการ ด้านนักเรียนจำนวน 17 โครงการ งานย่อยของงานทั้ง 4 งานนี้ จะมีหัวหน้างานที่เป็น ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น งานทะเบียน งานวัดผลและประเมินผล และงานวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มุ่งเน้นนักเรียนให้มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

3) นักเรียน นักเรียนจำนวนมากมีความกระตือรือร้น ชอบเสาะแสวงหาความรู้ นักเรียนได้ปฏิบัติจริง มีระเบียบวินัย เคารพกฎ กติกาของสถานศึกษา ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพมีการศึกษาอยู่ในระดับ ดี

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน ชุมชนให้ความรัก ศรัทธาและสามารถประสานงานกับทุกกลุ่มในชุมชน ได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความเข้มแข็งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีความพร้อม มีความสนใจและเห็นความสำคัญของการศึกษา ตามสภาพและบริบทของ โรงเรียนและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของโรงเรียน

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ทั้งนี้เพราะคนในชุมชนเป็นคนในชนบท จึงมีประเพณีและวัฒนธรรมที่มีความรัก ใกล้ชิดแบบปฐมภูมิทำให้โรงเรียนสามารถใช้ความเข้มแข็งของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนอีกทางหนึ่ง

1.4 โรงเรียนโนนเขวาประชารักษ์

โรงเรียนโนนเขวาประชารักษ์เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 เปิดบริการตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีครู จำนวน 5 คน ผู้บริหาร 1 คน นักเรียน จำนวน 75 คน การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป

1.4.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) งานบริหารงบประมาณ มีการจัดโครงสร้างงานไว้ชัดเจน แต่ภาระงานของครูแต่ละคนมีความชัดเจน เนื่องจากครูมีจำนวนน้อยกว่างาน ที่จะดำเนินการเช่น เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่สารบรรณ เป็นต้น

2) งานวิชาการ มีการแต่งตั้งหัวหน้างานวิชาการเพื่อรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน การมอบหมายงานให้ครูประจำชั้นทำการสอนและดูแลนักเรียนพร้อมกับการจัดสอนตัว O-Net แก่นักเรียนด้วย

3) งานบริหารทั่วไป มีการจัดครูรับผิดชอบแก่ครูทุกคน ได้ทำงานร่วมกัน เนื่องจากครูมีจำนวนจำกัด การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์มีครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการทุกคน

4) งานบริหารงานบุคคล จัดให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบ

จากการศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ที่ผ่านการประเมินผล ระดับดีและดีมาก มีคุณลักษณะดังนี้

1. บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีภาระงานมากขณะที่บุคลากรมีน้อย
2. บุคลากรมีความสมัครสมานสามัคคีและทำงานร่วมกันทุกกิจกรรม
3. ครูทุกคนในโรงเรียนมีความศรัทธาผู้อำนวยการโรงเรียนและยึดแนวคิดผู้บริหารหรือแนวทางที่ตกลงร่วมกันมาปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จ
4. โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ไม่มีหัวหน้าระดับชั้น แต่ครูทุกคนจะให้ความช่วยเหลืองานวิชาการ และการจัดกิจกรรม
5. มีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง
6. ผู้บริหารเป็นที่ยอมรับของครูและชุมชน

1.4.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบงานของสถานศึกษา 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไปและกลุ่มงานงบประมาณ ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการมีโครงการ จำนวน 15 โครงการ จากการพิจารณาพบว่า เป็นโครงการที่เกี่ยวกับด้านบริหาร จำนวน 4 โครงการ ด้านครู จำนวน 2 โครงการ ด้านนักเรียนจำนวน 9 โครงการ งานย่อยของงานทั้ง 4 กลุ่มนี้ จะมีครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษา เช่น งานทะเบียน งานวัดผลและประเมินผล งานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการเรียนรู้

3) นักเรียน นักเรียนจำนวนมากมีความกระตือรือร้น ชอบแสวงหาความรู้ มีระเบียบวินัย เคารพกฎ กติกาของสถานศึกษา ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพมีการศึกษาอยู่ในระดับ ดี

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพ การศึกษาเนื่องจากเป็นผู้นำของชุมชนที่ใส่ใจด้านการศึกษาทำให้สามารถพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีความพร้อม มีความสนใจและเห็นความสำคัญ ของการศึกษา พร้อมทั้งจะสนับสนุนกิจกรรมของทางโรงเรียนซึ่งเป็นไปตามบริบทของ ที่ท้องถิ่น

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งทั้งนี้เพราะคนในชุมชนเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน จึงหวงแหนโรงเรียนของตนเพื่อให้มีไว้ในชุมชนและคนในชุมชนรู้สึก ว่าตนเองมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของโรงเรียนนั้น

สรุปผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการสังเคราะห์ผลการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถสรุปผลการ ดำเนินงานที่เป็นเลิศ หรือนวัตกรรมของสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่สำคัญได้แก่ การใช้แบบเรียน สำเร็จรูปในการจัดการเรียนการสอน การแสดงนาฏศิลป์ต้นแบบ การแสดงดนตรี โปงลาง โครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล โครงการอนุรักษ์สายน้ำ โครงการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน โครงการส่งเสริม ICT กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกปฏิบัติจริง และการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น

2. โรงเรียนขนาดกลาง

2.1 โรงเรียนฝางวิทยายน

โรงเรียนฝางวิทยายนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ในเขตชุมชนในตัวอำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น ด้านหน้าติดกับถนนมะลิวัลย์สายขอนแก่น - ชุมแพ เค็มสังกัด กรมสามัญศึกษา ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 เปิดบริการตั้งแต่ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึง ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาการ กลุ่มธุรการ กลุ่มปกครองและกลุ่มบริการ

2.1.2 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) ฝ่ายอำนวยการ มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน และ มอบให้รองผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้รับผิดชอบงานอำนวยการ และในขณะเดียวกัน ผู้อำนวยการได้ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ฝ่ายอำนวยการได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน งานวิชาการ โรงเรียนจึงต้องจ้างครูจำนวนหลายคนเพื่อทำการสอนในสาขาวิชาขาดแคลน

2) ฝ่ายวิชาการ มีการแต่งตั้งและมอบหมายให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบงานวิชาการแทน การดำเนินงานวิชาการ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการนิเทศ และติดตามงานอย่างเป็นระบบ ประกอบกับผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ และมีประสบการณ์ในทางวิชาการมาก เนื่องจากเคยปฏิบัติหน้าที่ เป็นหัวหน้างานในกรมสามัญศึกษาเดิม จึงสามารถพัฒนางานทางวิชาการ และการประกันคุณภาพทางการศึกษา ได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่า การพัฒนาทางวิชาการของทางโรงเรียนเกิดจากวิสัยทัศน์ของ ผู้อำนวยการโรงเรียนอย่างยิ่ง ประกอบกับการติดตามประเมินผลงานของครูเป็นไปด้วยความเข้มข้นและเป็นระบบทำให้ครูเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ การสอนทุกครั้ง เมื่อสอนเสร็จจะมีการบันทึกปัญหาหลังสอน

3) ฝ่ายพัฒนานักเรียน ได้มอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มปกครองกำกับดูแลนักเรียน โดยยึดแนวทางตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นหลัก และนักเรียนส่วนมาก มีทักษะในการดำเนินชีวิต

4) ฝ่ายแผนงาน มีการมอบหมายงานให้หัวหน้าฝ่ายได้มีส่วนสนับสนุน และส่งเสริมงานวิชาการ ได้อย่างดีเยี่ยม โดยเฉพาะการประสานขอความอนุเคราะห์ เรื่อง การระดมทุนเพื่อการศึกษา นั้น ทางโรงเรียนสามารถระดมทุนเพื่อการศึกษาได้มากกว่าที่ทางราชการจัดสรรให้ในแต่ละปีงบประมาณ

2.1.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายพัฒนานักเรียน ฝ่ายแผนงาน ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการ ทั้งหมด จำนวน 47 โครงการ เป็นโครงการเกี่ยวกับผู้บริหาร จำนวน 5 โครงการ ครู จำนวน 12 โครงการ และนักเรียน 30 โครงการ จากการพิจารณาพบว่า เป็นโครงการที่เกี่ยวกับผู้บริหาร จำนวน 5 โครงการ กิจกรรมย่อย 8 กิจกรรม ครู จำนวน 12 โครงการ กิจกรรมย่อย 20 กิจกรรมและนักเรียนจำนวน 30 โครงการ กิจกรรมย่อย 40 กิจกรรม งานย่อยของงานทั้ง 4 กลุ่มนี้ งานย่อยของงานทั้ง 4 กลุ่มนี้ จะมีหัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษา เช่น งานทะเบียนนักเรียน งานวัดผลและประเมินผล และงานวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอน เข้ารับการอบรมพัฒนาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเน้นภาษาอังกฤษ มีการจ้างครูเจ้าของภาษามาสอน

ภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดสอนคอมพิวเตอร์ มีห้องเรียนที่เพียงพอโดยไม่เก็บเงินค่าเรียนจากนักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มุ่งเน้นนักเรียนเป็นคนดี มีวินัย เคารพในกฎระเบียบของสังคม โดยมีนักเรียนเป็นผู้จัด กิจกรรมและครูเป็นที่ปรึกษา

3) นักเรียน มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก มีความกระตือรือร้นและอยู่ใกล้ แหล่งเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ครูพบว่า นักเรียนชอบเรียนพิเศษโดยเฉพาะการไปเรียนพิเศษ ที่ตัวจังหวัดขอนแก่น เช่น สถาบันกวดวิชา โรงเรียนสอนพิเศษ และศูนย์สอนเสริม เป็นต้น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับดี

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพ การศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ชุมชนให้ความรัก ศรัทธา และสามารถประสานงานกับทุกกลุ่มในชุมชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละ เพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความเข้มแข็งต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเป็นอย่างมาก

5) ผู้ปกครอง โดยภาพรวมเป็นผู้ที่มีความพร้อมในเกือบทุกด้าน ทั้งด้าน การศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สามารถทุ่มเทเพื่อความก้าวหน้าของลูกได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง มีความกระตือรือร้นต่อความสำเร็จของลูกหลานเป็นอย่างมาก

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมากทั้งนี้เพราะคนในชุมชน ส่วนมากเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน และเนื่องจากเป็นชุมชนที่มีเศรษฐกิจค่อนข้างดี คนใน ชุมชนมีอาชีพที่มีรายได้มั่นคง จึงถือว่าได้มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของ สถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

2.2 โรงเรียนทุ่งใหญ่นเรศวรศึกษา

โรงเรียนทุ่งใหญ่นเรศวรศึกษาเป็นโรงเรียนขนาดกลาง เดิมสังกัดกรมสามัญ ศึกษา ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 เปิดทำการสอนตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาการ กลุ่มธุรการ กลุ่มปกครองและกลุ่มบริการ

2.2.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) กลุ่มธุรการ มีการจัดโครงสร้างขององค์กรที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีการ กระจายอำนาจแก่หัวหน้างานทั้ง 4 กลุ่ม ให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน

2) กลุ่มวิชาการ มีการมอบหมายงานให้ หัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบในการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้วิเคราะห์ การปฏิบัติงานที่ผ่านมา เพื่อปรับปรุงและเป็น

แนวทางในการปฏิบัติงานและโดยเฉพาะการนำผลการประเมิน สมศ. รอบแรกมาพัฒนาเพื่อรับการประเมินในรอบที่ 2 พร้อมมีการติดตามนิเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ครูส่วนมากอยู่ในวัยทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ตรงสาขาวิชาเอกและทุกคนมีการวิจัยในชั้นเรียน และครูทุกคนมีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ จึงทำให้ทุกคนมีความรักในองค์กร

3) กลุ่มปกครอง มีหัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบอย่างชัดเจนและมีหัวหน้างานต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่งานที่ได้รับมอบหมายและนอกจากนั้น โรงเรียนมีกิจกรรม ธนาคารออมทรัพย์ในโรงเรียนให้นักเรียนฝึกเรื่องคุณธรรม การออมทรัพย์ มีการจัดห้องคาราโอเกะที่เหมาะสมแก่นักเรียนเพื่อไม่ให้หนีเรียน ไปเที่ยวนอกโรงเรียน และโรงเรียนยังจัดให้มีโครงการวัดในโรงเรียนเพื่อสอนปรีชาธรรม แก่นักเรียนที่สนใจด้วย

4) กลุ่มบริการ มีหัวหน้ากลุ่มบริการ เป็นผู้รับผิดชอบงาน ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน การประสานชุมชนนอกเหนือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วโรงเรียนมีสถานีวิทยุ กระจายเสียงระบบ FM เป็นของตนเอง เพื่อประชาสัมพันธ์และประสานระหว่างโรงเรียนและชุมชนนักเรียนเป็นผู้จัดการ จึงทำให้มีโอกาสแสดงความสามารถและทำให้ประชาชนเกิดการยอมรับในระดับหนึ่ง และนอกจากนี้ยังมีห้องสมุดมีชีวิต เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า

2.2.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา รองผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบงานทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาการ กลุ่มธุรการ กลุ่มปกครองและกลุ่มบริการ ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการ ทั้งหมด จำนวน 45 โครงการ จากการพิจารณาพบว่า เป็นโครงการที่เกี่ยวกับผู้บริหาร จำนวน 4 โครงการ กิจกรรมย่อย 6 กิจกรรม ด้านครู จำนวน 9 โครงการ กิจกรรมย่อย 16 กิจกรรม และนักเรียนจำนวน 31 โครงการ 46 กิจกรรม งานย่อยของงานทั้ง 4 กลุ่มนี้ งานย่อยของงานทั้ง 4 กลุ่มนี้ จะมีหัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษา เช่น งานทะเบียน งานวัดผลและประเมินผล และงานวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มุ่งเน้นนักเรียนเป็นคนดี มีวินัยเพื่อให้ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3) นักเรียน นักเรียนจำนวนมากมีความกระตือรือร้น ชอบสะอาดแสวงหาความรู้ มีระเบียบวินัย เคารพกฎ กติกาของสถานศึกษา ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับดี

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ที่ ชุมชนให้ความรัก ศรัทธาและสามารถประสานงานกับทุกกลุ่มในชุมชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริงจึงทำให้สถานศึกษาสามารถได้ตามอัตรภาพ

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือแก่สถานศึกษาตามโอกาสที่โรงเรียนร้องขอความช่วยเหลือทำให้โรงเรียนได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งทั้งนี้เพราะคนในชุมชน ผู้ปกครองส่วนมากเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน

2.3 โรงเรียนบ้านนาگانเหนือ

โรงเรียนบ้านนาگانเหนือเป็น โรงเรียนขนาดกลาง ตำบลภูเวียง อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น เดิมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 เปิดบริการตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน จำนวน 827 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 41 คน ปรัญญาของโรงเรียน คือ “วิชาดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม นำสังคม” การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารงานทั่วไป

2.3.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) ฝ่ายบริหารงานวิชาการ มีการมอบหมายงานที่ชัดเจนและมีผู้รับผิดชอบงานพิเศษเป็นการเฉพาะ เช่น นายทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผล เป็นต้น การดำเนินการในโรงเรียนยึดวิชาการเป็นหลัก และมีการจัดกิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเป็นไปตามความสามารถของนักเรียน มีโครงสร้างการบริหารและมีการมอบหมายงาน ให้ครูปฏิบัติชัดเจนแต่มีความซ้ำซ้อนในแต่ละงาน เนื่องจากจากภาระงานมีมากกว่าบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องคอยนิเทศกำกับติดตาม และคอยชี้แนะการปฏิบัติงานทางธุรการ ในบางโอกาส ต้องอาศัยความร่วมมือกับคณะครูทุกคน

2) ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ มอบหมายให้รองผู้อำนวยการรับผิดชอบ มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงาน โดยชัดเจน เช่น

การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สำหรับงบประมาณในการบริหารถือว่าเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆ

3) ฝ่ายบริหารงานบุคคล มอบหมายให้ รองผู้อำนวยการรับผิดชอบ มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานตามโครงสร้าง เช่น การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้าง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน งานวินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ มีการ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างดี บุคลากรมีผลงานดีเด่นและได้รับการการพัฒนา ในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

4) ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มอบหมายให้รองผู้อำนวยการรับผิดชอบ มี คณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงาน โดยชัดเจน เช่น การ ดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา เป็นต้น

2.3.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา รองผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครองและฝ่ายบริการ ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียน ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการ จำนวน 17 โครงการ กิจกรรมย่อย 58 กิจกรรม จากการพิจารณาพบว่า เป็น โครงการที่เกี่ยวกับด้านบริหาร จำนวน 3 โครงการ กิจกรรมย่อย 4 กิจกรรม ด้านครู จำนวน 6 โครงการ กิจกรรมย่อย 15 กิจกรรม ด้านนักเรียนจำนวน 8 โครงการ กิจกรรมย่อย 39 กิจกรรม งานย่อยของงานทั้ง 4 ฝ่ายนี้ จะมีหัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับมอบหมาย จากผู้อำนวยการสถานศึกษา เช่น งานทะเบียน งานวัดผลและประเมินผล และงานวิจัยและ พัฒนา เป็นต้น

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนากิจกรรม

การเรียนการสอน เข้ารับการอบรมพัฒนาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเน้นภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดสอนคอมพิวเตอร์มีห้องเรียนที่เพียงพอโดยไม่เก็บเงินค่าเรียนจากนักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มุ่งเน้นนักเรียนเป็นคนคิด มีวินัย เคารพในกฎระเบียบของสังคม โดยมีนักเรียนเป็นผู้จัดกิจกรรม ครูเป็นผู้กำกับกิจกรรมและเป็นที่ปรึกษา ดังนั้นครูจึงถือว่าเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

3) นักเรียน มีนักเรียนมีความกระตือรือร้น มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ชอบเสาะแสวงหาความรู้ มีระเบียบ วินัย เคารพกฎ กติกาของสถานศึกษา ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพมีการศึกษาอยู่ในระดับ ดี

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ชุมชนให้ความรัก ศรัทธา และสามารถประสานงานกับทุกฝ่ายในชุมชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความเข้มแข็งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีความพร้อมในเกือบทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สามารถทุ่มเทเพื่อความก้าวหน้าของลูกได้เป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของลูกเป็นอย่างมาก

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมากทั้งนี้เพราะประชาชนในชุมชน ผู้ปกครองส่วนมากเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน และเนื่องจากเป็นชุมชนที่มีเศรษฐกิจค่อนข้างดี ชุมชนมีอาชีพที่มีรายได้มั่นคง จึงถือว่าได้มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

2.4 โรงเรียนป่าจี่หนองฮี

โรงเรียนป่าจี่หนองฮีเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ที่ ตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เดิมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 เปิดบริการตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน จำนวน 342 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 38 คน ปรัชญาของโรงเรียน คือ “สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา พัฒนาสิ่งแวดล้อม” การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารงานทั่วไป

2.4.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) งานวิชาการ มอบหมายให้รองผู้อำนวยการรับผิดชอบ มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลฯ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันภายใน เป็นต้น โรงเรียนมีการกระจายอำนาจให้งานต่าง ๆ มีการติดตาม ประเมินผลตลอด ถึงแม้ว่าจะไม่เป็นระบบอย่างแท้จริง กิจกรรมที่เด่นคือ กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนทางด้านลูกเสือ เนตรนารี นอกจากนี้ยังได้จัดกิจกรรมตามโครงการ คุณธรรมนำใจ กิจกรรมรักษาระเบียบวินัยภายในอาคารเรียน มีการติดตั้งอินเทอร์เน็ตไร้สาย (Wireless) เพื่อให้สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ทั้งโรงเรียน

2) งานบริหารงบประมาณ มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน ได้แก่ การจัดทำและเสนอขอของบประมาณ การจัดสรร งบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สำหรับงบประมาณในการบริหารยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโรงเรียนเท่าที่ควร แต่ก็หางบประมาณสนับสนุนจากแหล่งอื่นๆ เช่น ผู้ปกครอง อบต. ชุมชน เป็นต้น

3) งานบริหารบุคคล มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน เช่น การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน งานวินัย และการรักษาวินัย และการออกจากราชการ มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างดี บุคลากรมีผลงานดีเด่นมากมาย และได้รับการพัฒนาในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง และมีขวัญกำลังใจในการทำงานเป็นอย่างดี

4) งานบริหารทั่วไป มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน เช่น การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบบริหาร และพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เป็นต้น

2.4.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา รองผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครองและฝ่ายบริการ ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย ในปีการศึกษา 2551 โรงเรียน ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการ จำนวน 25 โครงการ เป็นโครงการด้านงานวิชาการ จำนวน 7 โครงการ โครงการด้านงบประมาณครู จำนวน 5 โครงการ โครงการด้านบริหารบุคคล จำนวน 2 โครงการ และโครงการด้านบริหารทั่วไป 11 โครงการ ซึ่งแต่ละโครงการจะมีคณะกรรมการรับผิดชอบในการดำเนินงาน

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เข้ารับการอบรมพัฒนาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกจัดการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มุ่งเน้นนักเรียนเป็นคนดี มีวินัย เคารพในกฎระเบียบ ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และได้รับรางวัลต่าง ๆ เช่น ครูดีเด่นในโอกาสวันครู ครูที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ เป็นต้น

3) นักเรียน นักเรียนมีระเบียบวินัย เพราะโรงเรียนเน้นนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยนำกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนั้นนักเรียนยังมีความกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพมีการศึกษาอยู่ในระดับ ดี

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ชุมชนให้ความรัก ศรัทธา และสามารถประสานงานกับทุกฝ่ายในชุมชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความเข้มแข็งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีความพร้อมในเกือบทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สามารถทุ่มเทเพื่อความก้าวหน้าของลูกได้เป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของลูกเป็นอย่างมาก

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมากทั้งนี้เพราะประชาชนในชุมชน ผู้ปกครองส่วนมากเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน และเนื่องจากเป็นชุมชนที่มีเศรษฐกิจ

ก่อนข้างคิ ชุมชนมีอาชีพที่มีรายได้มั่นคง จึงถือว่าได้มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

สรุปผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศของโรงเรียนขนาดกลาง

จากการสังเคราะห์ผลการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดกลาง สามารถสรุปผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ หรือนวัตกรรมของสถานศึกษาขนาดกลางที่สำคัญ ได้แก่ โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ โครงการดาวกระจาย (รักการอ่าน) โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โครงการโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน โครงการส่งเสริมสุขภาพ (อย. น้อย) โครงการส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน โครงการส่งเสริมด้าน ICT โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น

3. โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1 โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน

โรงเรียนขอนแก่นวิทยายนเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ใจกลางเมืองขอนแก่น เดิมสังกัดกรมสามัญศึกษา ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครองและฝ่ายบริการ ผู้วิจัยและคณะผู้ช่วยได้เตรียมการก่อนการไปศึกษาสภาพบริบทของโรงเรียน โดยจัดทำหนังสือขออนุญาตต่อผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลตามที่กล่าวมานี้เป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของสถานศึกษา

3.1.1 การบริหารงานได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) ฝ่ายวิชาการ มีการมอบหมายงานการจัดการเรียนการสอนโดยมีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการรับผิดชอบงานในฝ่ายแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและมีหัวหน้างานแต่ละงานเป็นผู้กำกับดูแลงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างใกล้ชิด เช่น งานทะเบียน หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล งานหลักสูตร งานการเรียนการสอน งานกลุ่มสาระการเรียนรู้ งานวิจัยและพัฒนา งานพัฒนาศักยภาพนักเรียน งานประกันคุณภาพ งานนิเทศ งานประมวลผลการเรียนรายบุคคล (GPA) งานปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นต้น การเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มประสบการณ์

แก่นักเรียน เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีการระดมทุนสูงมาก จึงมีห้องจัดสอนคอมพิวเตอร์แก่นักเรียนอย่างเพียงพอ และแยกห้องคอมพิวเตอร์สำหรับครูและสำหรับนักเรียน โดยไม่เก็บเงินนักเรียนเพิ่มเติมอีก ในการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มทุนประสพการณ์นั้นมุ่งเน้นให้นักเรียนดำเนินการเอง โดยมีครูเป็นเพียงที่ปรึกษาเท่านั้น

2) ฝ่ายธุรการ มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนพร้อมกับการแยกเป็นฝ่ายอย่างชัดเจน โดยมีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายธุรการรับผิดชอบงานในฝ่ายแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและมีหัวหน้างานแต่ละงานเป็นผู้กำกับดูแลงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างใกล้ชิด เช่น งานการเงิน งานพัสดุครุภัณฑ์ งานสารบรรณ งานสารสนเทศ เป็นต้น

3) ฝ่ายปกครอง หรือฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน มีการมอบหมายงานการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนอย่างชัดเจนและหลากหลายมีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายปกครองรับผิดชอบงานในฝ่ายแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และมีหัวหน้างานแต่ละงานเป็นผู้กำกับดูแลงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างใกล้ชิด เช่น งานคณะสี งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน งานปกครองและงานสารวัตรนักเรียน งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานป้องกันยาเสพติดให้โทษ งานหัวหน้าระดับ งานเวรยาม โรงเรียนสีขาว งานครูที่ปรึกษา งานประชาธิปไตย งานส่งเสริมวินัย งานระเบียบวินัยนักเรียน เป็นต้น

งานฝ่ายปกครองที่เห็นเป็นรูปธรรมต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ทั่วไป คือ งานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน กิจกรรม “ธนาคารความคิด” โครงการมาตรการเหนือเส้นแดง ที่นับเป็นเป้าหมายและเป็นการประจักษ์ทางจิตใจให้กับนักเรียนเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

4) ฝ่ายบริการ เป็นฝ่ายที่สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนให้สามารถบริหารไปอย่างมีประสิทธิภาพมีการมอบหมายงานอย่างชัดเจน และมีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริการรับผิดชอบงานในฝ่ายแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและมี หัวหน้างานแต่ละงานเป็นผู้กำกับดูแลงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น งานอาคารสถานที่ งานส่งเสริมสิ่งแวดล้อม กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน งานโสตทัศนูปกรณ์ งานอนามัย งานห้องสมุด งานเวรยาม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีฝ่ายบริหารทั่วไปซึ่งโรงเรียนแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการเป็นการภายในอีก 1 ตำแหน่งเพื่อช่วยงานของผู้อำนวยการโรงเรียนในด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก 4 ฝ่ายที่กล่าวมา

จากการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรโดยรวมสามารถสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจนและมีรองผู้อำนวยการสถานศึกษารับผิดชอบงานแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาอย่างชัดเจน
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนอย่างหลากหลายมากกว่า 20 โครงการและเนื่องจากเป็นโรงเรียนที่ใหญ่มีครูครบทุกสาขาวิชาเอก และมีครูจำนวนมากในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำให้สามารถจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะให้กับนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และถึงแม้ว่าจะมีครูจำนวนหนึ่ง ไม่เคยใส่ใจต่อกิจกรรมใด ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้กับนักเรียนก็ไม่มีผลกระทบต่อกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดเนื่องจากมีครูจำนวนมาก
3. โรงเรียนเปิดทำการสอนในช่วงชั้นที่ 3 – 4 และมีครูที่สอนตรงตามสาขาวิชาเอก ทำให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี
4. นักเรียนส่วนมากเป็นนักเรียนที่ผ่านการสอบคัดเลือก หรือมีการคัดกรองมาอย่างดี จะมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีปัญหาเรื่องการเรียน
5. โรงเรียนมีการระดมทุนเพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นอย่างมากทำให้มีงบประมาณเพียงพอ ในการดำเนินงานทุกงานทุกกิจกรรม

3.1.2 ผลการศึกษาของคํ่าประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

- 1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา รองผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครองและฝ่ายบริการ ซึ่งผู้อำนวยการได้พิจารณาขอบหมาย ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการมีโครงการทั้งหมด จำนวน 80 โครงการ จากการพิจารณาพบว่า เป็นโครงการที่เกี่ยวกับด้านบริหาร จำนวน 10 โครงการ ด้านครู จำนวน 12 โครงการ ด้านนักเรียนจำนวน 58 โครงการ งานย่อยของงานทั้ง 4 ฝ่ายนี้ จะมีหัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษา เช่น งานทะเบียน งานวัดผลและประเมินผล งานวิจัยและพัฒนา เป็นต้น
- 2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เข้ารับการอบรมพัฒนาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเน้นภาษาอังกฤษ มีการจ้างครูเจ้าของภาษามาจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดสอนคอมพิวเตอร์ มีห้องเรียนที่เพียงพอโดยไม่เก็บเงินค่าเรียนจากนักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มุ่งเน้นนักเรียนดำเนินการเอง สำหรับครูเป็นเพียงที่ปรึกษา

3) นักเรียน มีการคัดกรองนักเรียน โดยการสอบคัดเลือกสำหรับนักเรียนชั้น ม. 1 และ ม. 4 เนื่องจากนักเรียนมีเป็นจำนวนมากและอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ทั้งนี้เพราะจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการศึกษา จึงมีสถาบันการศึกษาของเอกชนจัดการศึกษาอย่างมากมาย เช่น สถาบันกวศวิชา โรงเรียนสอนพิเศษ และศูนย์สอนเสริม เป็นต้น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับดี

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ชุมชนให้ความรัก ศรัทธา และสามารถประสานงานกับทุกฝ่ายในชุมชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีความพร้อมในเกือบทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สามารถทุ่มเทเพื่อความก้าวหน้าของลูกได้เป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของลูกหลาน

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมาก ทั้งนี้เพราะในชุมชนที่เป็นเขตบริการของสถานศึกษานั้น ส่วนมากเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนและเนื่องจากเป็นสังคมเมืองที่คนในชุมชนมีอาชีพที่มียรายได้มั่นคง จึงถือว่าชุมชนได้มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

3.2 โรงเรียนสนามบิน

โรงเรียนสนามบินเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บนถนนประชาสโมสร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เดิมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 เปิดบริการตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,868 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 148 คน การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป มีนโยบายที่สำคัญ คือ “คุณธรรมนำชีวิต คู่เศรษฐกิจพอเพียง” และยุทธศาสตร์การบริหารสู่การประกันคุณภาพการศึกษา คือ SBM การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และการบริหารเชิงระบบ PDCA

3.2.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) งานวิชาการ มอบหมายให้รองผู้อำนวยการรับผิดชอบ มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน มีการกำหนดขอบข่ายงานแก่บุคลากร ตามแผนภูมิการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้กำหนดให้มีหัวหน้าสายของแต่ละระดับชั้น เป็น 6 ระดับชั้น คือ หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 มีครูประจำชั้นห้องละ 2 คน และมีการนิเทศติดตามงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา โรงเรียนจะเน้นกิจกรรมทางวิชาการเป็นพิเศษมีการสอนกวดวิชานักเรียนเพื่อสอบ O-Net โดยเฉพาะมีความพร้อมที่จะส่งนักเรียนเพื่อแข่งขันทักษะทางวิชาการทุกรายการ จึงมีผลงานของนักเรียนมากมาย สำหรับโครงการที่สำคัญ คือ การปลูกจิตสำนึกลูกสนามบินให้ประหยัด มีวินัย และรักษาความสะอาด ซึ่งมี 7 กิจกรรม คือ 1) วินัยดี ศรีสนามบิน 2) ขยะเศรษฐกิจ 3) โรงเรียนสะอาดสวยด้วยคุณธรรม 4) ผลิตน้ำจุลินทรีย์เพื่อวิถีพอเพียง 5) ผลิตน้ำยาล้างจาน AIR FRESH 6) กินอ้อมเรียนอ้อม ถอดต้นทุนด้วยการทำบัญชี และ 7) ออมทรัพย์วันละบาท ช่วยชาติพัฒนา สำหรับนักเรียนมีผลงานดีเด่นในระดับต่าง ๆ มากมายทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น

2) งานบริหารงบประมาณ มอบหมายให้รองผู้อำนวยการรับผิดชอบ มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ นอกจากนี้ยังมีงบประมาณที่เหมาะสมกับการบริหารงานเนื่องจากการได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆอย่างเข้มแข็ง

3) งานบริหารบุคคล มอบหมายให้รองผู้อำนวยการรับผิดชอบ มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน เช่น การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน งานวินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างดี บุคลากรมีผลงานดีเด่นมากมาย และได้รับการพัฒนาในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง และมีขวัญกำลังใจในการทำงานเป็นอย่างดี

4) งานบริหารทั่วไป มอบหมายให้รองผู้อำนวยการรับผิดชอบ มีคณะกรรมการดำเนินงานในฝ่าย และจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานโดยชัดเจน เช่น การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบบริหาร และพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เป็นต้น

3.2.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา รองผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย ในปีการศึกษา 2551 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่สำคัญ ทั้งหมดจำนวน 8 แผนงาน คือ แผนงานจัดการเรียนการสอน แผนงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แผนงานสัมพันธ์ชุมชน แผนงานการเงินและงบประมาณ แผนงานบริหารบุคคล แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานเครือข่ายความร่วมมือโรงเรียนสนามบิน แผนงานประเมินผลดำเนินงาน มีโครงการทั้งสิ้น 78 โครงการ จากการพิจารณาพบว่า เป็นโครงการที่เกี่ยวกับผู้บริหาร จำนวน 16 โครงการ กิจกรรมย่อยของโครงการ 16 กิจกรรม ด้านครู จำนวน 15 โครงการ กิจกรรมย่อยของโครงการ 15 กิจกรรม ด้านนักเรียนจำนวน 47 โครงการ กิจกรรมย่อยของโครงการ 47 กิจกรรมงานย่อยของงานทั้ง 4 ฝ่ายนี้ จะมีหัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จึงถือได้ว่าผู้บริหารได้มีการกระจายอำนาจอย่างจริงจังและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอน เข้ารับการอบรมพัฒนาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเน้นภาษาอังกฤษ มีการจ้างครูเจ้าของภาษามาจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดสอนคอมพิวเตอร์ มีห้องเรียนที่เพียงพอ โดยไม่เก็บเงินค่าเรียนจากนักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มุ่งเน้นนักเรียนเป็นคนดี มีวินัย เคารพในกฎระเบียบของสังคม โดยมีครูเป็นผู้จัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนและเป็นที่ปรึกษา

3) นักเรียน มีการคัดกรองนักเรียนโดยการสอบคัดเลือกสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ประถมศึกษาปีที่ 1 และ มัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากนักเรียนมีเป็นจำนวนมาก และอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ทั้งนี้เพราะจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการศึกษา จึงมีสถาบันการศึกษาของเอกชนจัดการศึกษาอย่างมากมาย เช่น สถาบันกวตวิชา โรงเรียนสอนพิเศษ และศูนย์สอนเสริม เป็นต้น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับดี และเป็นโรงเรียนยอดนิยมอีกโรงเรียนหนึ่ง

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ชุมชนให้ความรัก ศรัทธา และสามารถประสานงานกับทุกฝ่ายในชุมชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความเข้มแข็งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีความพร้อมในเกือบทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สามารถทุ่มเทเพื่อความก้าวหน้าของลูกหลานได้เป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของลูกหลานเป็นอย่างมาก มีการรับส่งลูกหลานมายังสถานศึกษาเป็นอย่างดี ก่อให้เกิดความรัก ความผูกพันระหว่างผู้ปกครองกับลูกหลานส่งผลดีต่อการอบรมปกครองดูแลนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมากทั้งนี้เพราะในชุมชนที่เป็นเขตบริการของสถานศึกษานั้น ส่วนมากเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนและเนื่องจากเป็นสังคมเมืองที่ชุมชนมีอาชีพที่มีรายได้มั่นคง จึงถือได้ว่าชุมชนมีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี และมีส่วนสำคัญที่ทำให้โรงเรียนสนามบินสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น

โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตชุมชนใกล้สถานีขนส่งของจังหวัดขอนแก่น ติดกับโรงเรียนสนามบิน เดิมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 เปิดบริการตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและฝ่ายบริการและชุมชน

3.3.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) งานวิชาการ มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากรครบ นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้จ้างครู ซึ่งเป็นเจ้าของภาษาโดยตรงมาสอน การกำกับดูแลและนิเทศติดตามประเมินผล จะมีหัวหน้าระดับแต่ละระดับ เป็นผู้รับผิดชอบ จนทำให้งานวิชาการเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

2) งานธุรการ มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน และมีรองผู้อำนวยการโรงเรียน กำกับงานต่าง ๆ ภายในฝ่ายธุรการ ให้เกิดความราบรื่นและสามารถบริหารงานไปด้วยดี

3) งานกิจการนักเรียน มีครูหัวหน้าสายเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านกิจการนักเรียน ร่วมกับรองผู้อำนวยการโรงเรียน การปลูกฝังคุณธรรมนั้น นอกจากจะใช้การอบรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แล้วยังมีป้ายปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ตามจุดต่าง ๆ ด้วย และโรงเรียนได้ตั้งกติกาไว้ว่าเมื่อนักเรียนเดินผ่านครูจะต้องแสดงถึงความเคารวะ และเมื่อครูเดินผ่านต้องยกมือไหว้

4) บริการและชุมชน มีรองผู้อำนวยการโรงเรียนรับผิดชอบงานต่าง ๆ เนื่องจากโรงเรียน เป็นโรงเรียนเอกชนจึงสามารถระดมทุนหรือทรัพยากร เพื่อการศึกษาได้อย่างเพียงพอ ทำให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างดียิ่ง

3.3.2 ผลการศึกษาขององค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา รองผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายกิจกรรมนักเรียน และฝ่ายบริการและชุมชน ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการ ทั้งหมด จำนวน 38 โครงการ จากการพิจารณาพบว่า เป็นโครงการที่เกี่ยวกับผู้บริหาร จำนวน 12 โครงการ กิจกรรมย่อยของโครงการ 12 กิจกรรม ด้านครู จำนวน 11 โครงการ กิจกรรมย่อยโครงการ 11 กิจกรรม ด้านนักเรียนจำนวน 15 โครงการ กิจกรรมย่อยโครงการ 15 กิจกรรม แนวการดำเนินงานทั้ง 4 ฝ่ายนี้จะมีหัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษา เช่น งานทะเบียน งานวัดผลและประเมินผล งานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอน เข้ารับการอบรมพัฒนาทั้งหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานภายนอก จัดการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเน้นภาษาอังกฤษ มีการจ้างครูเจ้าของภาษา มาจัดการเรียนการสอนในโครงการ English camp การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดสอนคอมพิวเตอร์มีห้องเรียนที่เพียงพอ โดยไม่เก็บเงินนักเรียนค่าเรียนจากนักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มุ่งเน้นนักเรียนเป็นคนดี มีวินัย เคารพในกฎระเบียบของสังคม โดยมีครูเป็นผู้จัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนและเป็นที่ปรึกษา

3) นักเรียน มีการคัดกรองนักเรียน โดยการสอบคัดเลือกสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 1 และ ประถมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากนักเรียนมีเป็นจำนวนมากและอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ทั้งนี้เพราะจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการศึกษา จึงมีสถานบันการศึกษาของเอกชนจัดการศึกษาอย่างมากมาย เช่น สถาบันกวดวิชา โรงเรียนสอนพิเศษ และ

ศูนย์สอนเสริม เป็นต้น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี และเป็นโรงเรียนยอดเยี่ยมอีกโรงเรียนหนึ่ง

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ชุมชนให้ความรัก ศรัทธา และสามารถประสานงานกับทุกฝ่ายในชุมชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความเข้มแข็งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก

5) ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีความพร้อมในเกือบทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สามารถทุ่มเทเพื่อความก้าวหน้าของลูกได้เป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของลูกเป็นอย่างมาก มีการรับส่งลูกหลานมายังสถานศึกษาเป็นอย่างดี

6) ชุมชน เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมากทั้งนี้เพราะในชุมชนที่เป็นเขตบริการของสถานศึกษานั้น ส่วนมากเป็นศิษย์เก่าของ โรงเรียนและเนื่องจากเป็นสังคมเมืองที่ชุมชนมีอาชีพที่มีรายได้มั่นคง จึงถือว่าได้มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

3.4 โรงเรียนชุมชนหนองเรือ

โรงเรียนชุมชนหนองเรือเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตชุมชนในตัวอำเภอหนองเรือ ด้านหน้าติดกับถนนมะลิวัลย์สายขอนแก่น - ชุมแพ เดิมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครองและฝ่ายบริการ

3.4.1 การบริหารงาน ได้ดำเนินการภายใต้บริบท ดังนี้

1) งานธุรการ มีการจัดโครงสร้างการทำงานอย่างชัดเจน มีผู้รับผิดชอบงานที่เป็นรูปธรรม การบริหารงานเน้นการมีส่วนร่วมของทุกคน

2) งานวิชาการ มีการมอบหมายงานให้รองผู้อำนวยการโรงเรียน รับผิดชอบตามโครงสร้างงานที่ชัดเจน ครูสอนตรงสาขาวิชาเอกและสามารถเลือกสอนตามความถนัด และส่วนมากไม่ขอย้าย จึงรู้ปัญหาดี และสามารถแก้ไขปัญหาคือ นอกจากนี้ งานวิชาการจะมีนักศึกษาฝึกสอนตามสาขาวิชาเอกมาฝึกสอน จึงทำให้นักเรียนได้มีโอกาส

รับความรู้ใหม่ ๆ และความรู้ที่ทันเหตุการณ์ตลอดเวลา ครูทุกคนได้ทำแผนพัฒนาตนเอง (SAR) ก่อนเขียนแผนการสอน

3) งานกิจการนักเรียน มีการดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยมีหัวหน้าระดับชั้นคอยประสานกับครูประจำชั้น เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีครูทุกคนช่วยดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เช่น โครงการวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โครงการส่งเสริมประชาธิปไตย

4) งานบริการชุมชน มีผู้รับผิดชอบตามโครงสร้างที่ชัดเจน เนื่องจากโรงเรียนอยู่ในชุมชนใหญ่ และผู้คนให้ความเชื่อมั่นจึงสามารถสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้เป็นอย่างดี

การที่โรงเรียนขนาดใหญ่สามารถผ่านการประเมินของ สมศ. ในระดับดี และ ดีมาก นั้นนับเป็นการดำเนินการภายใต้บริบทดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน และการมอบหมายงานแก่ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน นับเป็นการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนภายในสถาบันได้ร่วมรับผิดชอบซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนอย่างหลากหลาย และเนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีครูครบชั้น มีครูทุกสาขาวิชาเอก และมีครูที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งส่งเสริมการเรียนการสอน (ครู ส.) ในแต่ละกลุ่มงานทำให้ครูที่มีหน้าที่ในการสอนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะให้กับนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องมาปฏิบัติงานด้านธุรการหรืองานบริการอื่น ๆ และถึงแม้ว่าจะมีครูบางคนไม่ค่อยใส่ใจต่อกิจกรรมใด ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้กับนักเรียนก็ไม่มีผลกระทบต่อกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดเนื่องจากมีครูจำนวนมาก

3. นักเรียนส่วนมากเป็นนักเรียนที่ผ่านการสอบคัดเลือก หรือมีการคัดกรองมาอย่างดี จะมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีปัญหาเรื่องการเรียน

3.4.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่มีประสิทธิผลทั้ง 6 ด้าน เป็นดังนี้

1) ผู้บริหาร มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา รองผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครองและฝ่ายบริการ ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการทั้งหมด จำนวน 98 โครงการ จากการพิจารณาพบว่า เป็นโครงการที่เกี่ยวกับด้านบริหาร จำนวน 5 โครงการ ด้านครู จำนวน 23 โครงการ ด้านนักเรียนจำนวน 70 โครงการ

งานย่อยของงานทั้ง 4 ฝ่ายนี้ งานย่อยของงานทั้ง 4 ฝ่ายนี้ จะมีหัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษา เช่น งานทะเบียน งานวัดผลและประเมินผล และงานวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

2) ครู เป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุผล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เข้ารับการอบรมพัฒนาทั้งหน่วยงานต้น สังกัดและหน่วยงานภายนอก จัด การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเน้นภาษาอังกฤษ มีการจ้างครูเจ้าของภาษามา จัดการเรียนการสอนในโครงการ English camp การจัดการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดสอนคอมพิวเตอร์มีห้องเรียนที่เพียงพอ โดยไม่เก็บเงินค่าเรียนจากนักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มุ่งเน้นนักเรียนเป็นคนดี มีวินัย เคารพในกฎระเบียบของสังคม โดยมีครูเป็นผู้จัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนและเป็นที่ปรึกษา

3) นักเรียน นักเรียนมีเป็นจำนวนมาก มีความกระตือรือร้นและอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ครูพบว่านักเรียนชอบเรียนพิเศษโดยเฉพาะการไปเรียนพิเศษที่ตัวจังหวัดขอนแก่นที่เป็นศูนย์กลางการศึกษา และมีสถาบันการศึกษาของเอกชนจัดการศึกษาอย่างมากมาย เช่น สถาบันกวศวิชา โรงเรียนสอนพิเศษ และศูนย์สอนเสริม เป็นต้น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับ ดี และเป็นโรงเรียนยอดนิยมอีกโรงเรียนหนึ่ง

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ชุมชนให้ความรัก ศรัทธา และสามารถประสานงานกับทุกฝ่ายในชุมชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความเข้มแข็งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก

สรุปผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศของโรงเรียนขนาดใหญ่

จากการสังเคราะห์ผลการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดใหญ่ สามารถสรุปผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ หรือนวัตกรรมของสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (English Program) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ E-Learning โครงการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และเศรษฐกิจพอเพียง โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศของนักเรียน เป็นต้น

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบ

1. ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วิธีการ กระบวนการ แผนงาน โครงการกิจกรรมที่จะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิผล แล้วนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง โดยการจัดสนทนากลุ่ม ผู้มีส่วนได้เสีย 6 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 42 คน คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูวิชาการหรือครูผู้สอน กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลุ่มตัวแทนชุมชน หลังจากนั้นได้ดำเนินการจัดเวทีวิพากษ์ โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและบุคคลภายนอก ได้รูปแบบจำนวน 39 โครงการและหาความถี่ของรูปแบบ/โครงการที่นำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษา ที่มีผลการประเมินของ สมศ. ทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไป ประกอบด้วย โครงการด้านผู้เรียน 22 โครงการ โครงการด้านครู 8 โครงการ โครงการด้านผู้บริหาร 9 โครงการ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน จำนวน 22 โครงการ ประกอบด้วย 1) โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม 2) โครงการออมทรัพย์ 3) โครงการเรารักถิ่น 4) โครงการชุมชนสัมพันธ์ 5) โครงการวันสำคัญทางศาสนา 6) โครงการบันทึกความดี 7) โครงการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี 8) โครงการวันแม่วันพ่อแห่งชาติ 9) โครงการหารายได้ระหว่างเรียน 10) โครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน 11) โครงการเรารักโรงเรียน 12) โครงการส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 13) โครงการโรงเรียนสีขาว 14) โครงการเกษตรพอเพียงตามทฤษฎีใหม่ 15) โครงการเข้าค่ายลูกเสือเนตรนารี 16) โครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ 17) โครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางวิชาการ 18) โครงการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 19) โครงการส่งเสริมการสร้างผลงานโดยใช้ ICT 20) โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน 21) โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 22) อาหารกลางวันในโรงเรียน

1.2 มาตรฐานด้านครู จำนวน 8 โครงการ ประกอบด้วย 1) โครงการพัฒนาบุคลากร 2) โครงการคุณครูที่หนูรัก 3) โครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) โครงการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน 5) โครงการวิจัยในชั้นเรียน 6) โครงการพัฒนาศักยภาพครู ด้านการใช้ ICT ในการจัดการเรียนการสอน 7) โครงการศึกษาดูงาน 8) โครงการส่งเสริมครูและบุคลากรเข้าร่วมการอบรมและสัมมนา

1.3 มาตรฐานด้านผู้บริหาร จำนวน 9 โครงการ ประกอบด้วย 1) โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) โครงการ 5 ส 3) โครงการประกันคุณภาพการศึกษา

4) โครงการนิเทศภายใน 5) โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโรงเรียน 6) โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 7) โครงการส่งเสริมสุขภาพ อนามัยนักเรียน 8) โครงการจัดศูนย์เรียนรู้ท้องถิ่นศึกษาและภูมิปัญญาชาวบ้าน 9) โครงการ เสริมสร้างระบบเครือข่ายโรงเรียนกับชุมชน

2. ผลการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาจากผู้มีส่วนได้เสียของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2551 โดยมีผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 42 คน แบ่งเป็น 6 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

2.1.1 ระดับมัธยมศึกษา

1) นายวิไลศักดิ์ วรรณศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม อำเภอเมืองจัตุมิ จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2) นายทัญญู ภูชาดา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไผ่พิทยาคม อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2.1.2 ระดับประถมศึกษา (ขยายโอกาสทางการศึกษา)

1) นายสัญญา สินทร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาจานบ่อแก้ว วิทยาคาร อำเภอเมืองจัตุมิ จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2) นายสมเกียรติ วิ่งหนองลาด ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองไฮแจ้ง บวรวิทยาย อำเภอเมืองจัตุมิ จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

3) นายคะนองศักดิ์ เย็นใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนขามป้อมราษฎร์ ประชาณุกุล อำเภอเมืองจัตุมิ จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2.1.3 ระดับประถมศึกษา

1) นายเดช รอบคอบ ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนเขวาประชารัฐ อำเภอเมืองจัตุมิ จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2) นางพิกุล เทียนคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาฮี อำเภอเมืองจัตุมิ จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2.2 กลุ่มครูวิชาการหรือครูผู้สอน จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ระดับมัธยมศึกษา

1) นางปนัดดา นามวิจิตร ครู โรงเรียนคำแคนวิทยาคม อำเภอัญจาศรี
จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2) นายทวี โพธิกุดไสย ครู โรงเรียนบ้านไผ่พิทยาคม อำเภอบ้านไผ่
จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2.2.2 ระดับประถมศึกษา (ขยายโอกาสทางการศึกษา)

1) นายสำราญ ชัยนา ครู โรงเรียนบ้านนาจานบ่อแก้ววิทยาคาร
อำเภอัญจาศรี จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2) นายธานี ศรีพุทธ ครู โรงเรียนหนองไฮแจ้บูรณวิทยา อำเภอ
ัญจาศรี จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

3) นายวิวัฒน์ ศรีพุทธ ครู โรงเรียนขามป้อมราษฎร์ประชานุกุล
อำเภอัญจาศรี จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2.2.3 ระดับประถมศึกษา

1) นางเพ็ญศรี ปัดตาลาคะ ครู โรงเรียนโนนเขวาประชารัฐ อำเภอ
ัญจาศรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2) นางถนอมจิตต์ พิลาออน ครู โรงเรียนบ้านนาฮี อำเภอัญจาศรี
จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2.3 กลุ่มนักเรียน (ประธานนักเรียน) จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

2.3.1 ระดับมัธยมศึกษา

1) น.ส.วิไลวรรณ ไปณา นักเรียน โรงเรียนคำแคนวิทยาคม อำเภอ
ัญจาศรี จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2) น.ส.จันทรา สมี่แจ้ นักเรียน โรงเรียนบ้านไผ่พิทยาคม อำเภอ
บ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2.3.2 ระดับประถมศึกษา(ขยายโอกาสทางการศึกษา)

1) ค.ญ.พัชรี บัวดี นักเรียน โรงเรียนบ้านนาจานบ่อแก้ววิทยาคาร
อำเภอัญจาศรี จังหวัดขอนแก่น สพท. ขอนแก่น เขต 2

2) นายอนุชา มัญจาวงษ์ นักเรียนโรงเรียนหนองไฮแจ้บูรณวิทยา
อำเภอัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

3) ค.ช.อภิวัฒน์ แก้วโคตร นักเรียนโรงเรียนขามป้อมราษฎร์
ประชานุถ อำเภอัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.3.3 ระดับประถมศึกษา

1) ค.ญ.เจนจิรา กันยาไม้ นักเรียนโรงเรียนโนนเขวาประชาธิรัฐ
อำเภอัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2) ค.ญ.นิภาภรณ์ บุบผา นักเรียนโรงเรียนบ้านนาฮี อำเภอัญจาคีรี
จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.4 กลุ่มผู้ปกครอง จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

2.4.1 ระดับมัธยมศึกษา

1) นายจำลอง คุณหมั่น ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคำแคนวิทยาคม
อำเภอัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2) นายพงษ์สันติ หวานจริง ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านไผ่
พิทยาคม อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.4.2 ระดับประถมศึกษา (ขยายโอกาสทางการศึกษา)

1) นายบุญเลิศ อ่อนหล้า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านนาจาน
บ่อแก้ววิทยาคาร อำเภอัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2) นายทวี แก้วปัดตะ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนหนองไฮแจ้
บูรณวิทยา อำเภอัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

3) นางปิยะวัลย์ ทิชัย ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนขามป้อมราษฎร์
ประชานุถ อำเภอัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.4.3 ระดับประถมศึกษา

1) นางวรรณมา ซาลีกัน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโนนเขวา
ประชาธิรัฐ อำเภอัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2) นายประยูทธ บุญไตรย์ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านนาฮี
อำเภอัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.5 กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

2.5.1 ระดับมัธยมศึกษา

- 1) นายเลิศ ช่างโม คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนคำแคนวิทยาคม อำเภอเมืองจัตวีร์ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2
- 2) นายวิไลย สมิตี คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านไผ่พิทยาคม อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.5.2 ระดับประถมศึกษา (ขยายโอกาสทางการศึกษา)

- 1) พ.ต.สุวิทย์ แรมลี คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านนาจานบ่อแก้ววิทยาคาร อำเภอเมืองจัตวีร์ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2
- 2) นายคำชัย ผงษา คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนหนองไฮแจ้บุรณวิทยา อำเภอเมืองจัตวีร์ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2
- 3) นายสมจิต เป้ทา คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนขามป้อมราษฎร์ประชานุถ อำเภอเมืองจัตวีร์ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.5.3 ระดับประถมศึกษา

- 1) นายสุวิทย์ สุภกิจวิทยากุล คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนโนนเขวาประชารัฐ อำเภอเมืองจัตวีร์ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2
- 2) นายสมคิด คงแหลม คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านนาฮี อำเภอเมืองจัตวีร์ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.6 กลุ่มผู้แทนชุมชน จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

2.6.1 ระดับมัธยมศึกษา

- 1) นายสุพจน์ ปัดพี ผู้แทนชุมชนโรงเรียนคำแคนวิทยาคม อำเภอเมืองจัตวีร์ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2
- 2) นายมาตรี รัตนพันธ์ ผู้แทนชุมชนโรงเรียนบ้านไผ่พิทยาคม อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.6.2 ระดับประถมศึกษา (ขยายโอกาสทางการศึกษา)

- 1) นายปรีชา ปาเน่ ผู้แทนชุมชนโรงเรียนบ้านนาจานบ่อแก้ววิทยาคาร อำเภอเมืองจัตวีร์ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2
- 2) นายจรัญ บุษบา ผู้แทนชุมชนโรงเรียนหนองไฮแจ้บุรณวิทยา อำเภอเมืองจัตวีร์ จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

3) นายสุขสันต์ โมคำ ผู้แทนชุมชนโรงเรียนขามป้อมราษฎร์
ประชาชนอุบล อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2.6.3 ระดับประถมศึกษา

1) นายวิลาศ ชาลีกัน ผู้แทนชุมชนโรงเรียนโนนเขวาประจักษ์
อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

2) นางประภัสสร กาเจริญ ผู้แทนชุมชนโรงเรียนบ้านนาฮี อำเภอ
มัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สพท.ขอนแก่น เขต 2

การดำเนินการสนทนาได้ แบ่ง ออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน ซึ่งประกอบด้วย
กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูวิชาการหรือครูผู้สอน กลุ่มนักเรียน (ประธานนักเรียน)
กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา กลุ่มผู้แทนชุมชน ผู้ดำเนินการสนทนา
ทั้ง 6 กลุ่มได้เริ่มประชุมเวลา 08.30 น. ณ โรงเรียนบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
โดยได้แนะนำตัวผู้เข้าร่วมประชุม ผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์สนทนากลุ่มและแจ้งวัตถุประสงค์
ของการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้สรุปความเป็นมาและขั้นตอนการวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย
เรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
หลังจากนั้นแต่ละกลุ่มได้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยสนทนาและสรุปโดยตอบคำถามจากใบงาน
จำนวน 6 ข้อ เสร็จเมื่อเวลา 12.00 น.

หลังจากนั้นเวลา 13.00 น. ผู้วิจัยได้จัดให้แต่ละกลุ่มเข้าร่วมประชุมจัดเวทีเวทีวิพากษ์
ที่ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนบ้านไผ่ โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน นำเสนอผลการสนทนา
กลุ่มย่อยเพื่อสรุปและร่วมกันระดมสมองต่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกกลุ่มเพื่อหาข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติม โดยผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง การประชุม
สนทนากลุ่มดำเนินไปอย่างเรียบร้อย ในช่วงสุดท้ายตัวแทนแต่ละกลุ่มได้วิพากษ์และยืนยัน
รูปแบบอีกครั้ง และสรุปการตอบคำถามจากใบงานทั้ง 6 ข้อ ปิดการประชุม เมื่อเวลา
16.30 น. และได้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา

โครงการทั้ง 39 โครงการมีความเหมาะสมกับสถานศึกษาทุกโครงการ แต่ให้
ปรับบางโครงการที่คล้ายกัน ควรปรับเป็นโครงการเดียวกัน โครงการที่ 36 และโครงการ
ที่ 38 ปรับเป็นโครงการเดียวกันและนำไปไว้ด้านผู้เรียนตั้งชื่อใหม่เป็นโครงการพัฒนาแหล่ง
เรียนรู้ในโรงเรียน ตัดโครงการที่ 37 และโครงการที่ 21 ออกเพราะซ้ำกับด้านผู้เรียน มาตรฐาน
ด้านครูตัดโครงการ ที่ 29, 30 ไปไว้ในโครงการที่ 23 โครงการที่ 14 ไปรวมกับโครงการ

ที่ 5 โครงการที่ 25 แผนพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงใส่ในทุกกลุ่มสาระ เพิ่มข้อความในจุดประสงค์ โดยนำเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในจุดประสงค์และบูรณาการทุกกลุ่มสาระ ตั้งชื่อใหม่ว่า โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง หรือโครงการพัฒนาแหล่งเรียน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ควรเพิ่มโครงการเกี่ยวกับเกษตร โครงการที่ 19 ควรเพิ่มคำว่า ส่งเสริมในโครงการ ICT เป็น โครงการส่งเสริมการสร้างผลงานนักเรียนโดยใช้ ICT โครงการที่ 22 เพิ่มโครงการเกษตร เปลี่ยนชื่อเป็นว่า โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการที่ 21 คงไว้โครงการที่ 10 ปรับชื่อโครงการที่ 10 เป็นโครงการโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพแต่ตัดคำว่าค่านักเรียนออกใส่ชื่อโรงเรียนเข้าไปเป็นโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สรุปว่าจากรูปแบบที่ได้ดำเนินการนี้จะทำให้บรรลุผลสำเร็จได้มาก เพราะ

1. ได้ศึกษาจากผู้ที่เคยทำไว้ดีแล้วใช่หรือไม่
2. หากโรงเรียนได้นำรูปแบบไปใช้จริง และดำเนินการตามระบบครบ

ทุกขั้นตอนของวงจรคุณภาพ PDCA มั่นใจว่าจะต้องบรรลุผล

3. ถ้ามีความพร้อมและความร่วมมือของผู้มีส่วนได้เสีย น่าจะทำให้

คุณภาพดีขึ้น

กลุ่มที่ 2 ครูวิชาการหรือครูผู้สอน

โครงการที่ 3 โครงการเรารักถิ่น ให้ปรับปรุงตัวบ่งชี้ โครงการที่ 5 โครงการ วันสำคัญทางศาสนาปรับชื่อโครงการไม่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ วันสำคัญทางศาสนา น่าจะเกี่ยวข้องกับ การทำกิจกรรมของเด็กเช่นเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการต่าง ๆ วัตถุประสงค์กับตัวบ่งชี้ไม่ สัมพันธ์กันเช่น เป็นโครงการวันสำคัญทางศาสนาแต่ตัวบ่งชี้ว่ามีความกตัญญูกตเวที ดูแล้ว ไม่สัมพันธ์กัน โครงการที่ 7 โครงการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ไม่ควรเป็นโครงการเพราะ อยู่ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่แล้ว โครงการที่ 8 โครงการวันแม่แห่งชาติโครงการนี้น่าจะ ปรับอยู่ในโครงการวันสำคัญมากกว่า โครงการที่ 9 โครงการหารายได้ระหว่างเรียนน่าจะ รวมกับโครงการออมทรัพย์โครงการที่ 11 โครงการเรารักโรงเรียน ตัวบ่งชี้ไม่เกี่ยวข้องกับ ชื่อโครงการปรับตัวบ่งชี้ ผู้เรียนรู้จักรักษาสุขภาพและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียน มีส่วนสูงและสมรรถภาพตามเกณฑ์โครงการที่ 12 โครงการส่งเสริมศิลปะดนตรีและกีฬา มาตรฐานที่สองไม่ตรงกับตัวบ่งชี้โครงการนี้จะตรงกับมาตรฐานที่ 3 โครงการที่ 13 เป็น โครงการโรงเรียนสีขาว มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีและ ผู้เรียนมี ความสนใจด้านดนตรีและกีฬา ตัวบ่งชี้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ โครงการ

ที่ 14 โครงการวันสำคัญทางศาสนา ชื่อโครงการซ้ำกันกับโครงการที่ 5 ควรปรับเป็นโครงการเดียวกัน

กลุ่มที่ 3 นักเรียน (ประธานนักเรียน)

โครงการทั้ง 39 โครงการ ถ้านำมาใช้จริงๆ จะประสบผลสำเร็จมากและควรเพิ่มโครงการคนดีของโรงเรียนต่าง ๆ เช่น โครงการคนดีศรีบ้านไผ่พิทยาคม

กลุ่มที่ 4 ผู้ปกครองนักเรียน

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้ง 39 โครงการ เป็นประโยชน์กับนักเรียน เป็นประโยชน์ต่อครู ต่อโรงเรียนและเป็นโครงการที่ดี เน้นคุณธรรม ปลูกจิตสำนึก ทั้ง 39 โครงการ ถ้าใช้ได้ทุกข้อก็ดีแต่ควรใช้ตามที่เหมาะสมกับโรงเรียนในบางข้อ เพราะบริบทของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน หากจะนำเอาทั้ง 39 ข้อไปใช้ในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีการใช้งบประมาณที่มาก จึงต้องนำเฉพาะโครงการที่เหมาะสมกับโรงเรียนมาใช้บางโครงการทั้ง 39 โครงการ เป็นโครงการที่มีประสิทธิภาพ สามารถปลูกจิตสำนึกเด็กได้ในทุก ๆ โครงการ

กลุ่มที่ 5 คณะกรรมการสถานศึกษา (ประธานหรือตัวแทน)

โครงการที่ 14 วันสำคัญทางศาสนาซ้ำตัดออกเหลือไว้ 38 โครงการ รวมโครงการที่ 15 และโครงการที่ 7 เป็นโครงการเดียวกัน โครงการที่ 21 โครงการส่งเสริมสุขภาพ ซ้ำกับโครงการที่ 10 รวมเป็นโครงการเดียวกัน

กลุ่มที่ 6 ผู้แทนชุมชน

รูปแบบทั้ง 39 รูปแบบดีหมด แต่อยากให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและเพิ่มระบบ ICT ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน และจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัย ทางโรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการคัดเลือกครูดีในดวงใจโดยการให้นักเรียนออกเสียงคะแนนโดยการโหวตจะทำให้ครูได้มีการปรับปรุงพัฒนาตนเองทั้งในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติตนทุกรูปแบบดีมาก ๆ แต่ไม่ทราบว่าทางโรงเรียนจะทำได้ทั้งหมดหรือไม่ ถ้าทำไม่ได้ทั้งหมด อย่างน้อยควรจะทำให้ได้ร้อยละ 60 ก็ยังดี กิจกรรมเกี่ยวกับคนตรี การละเล่น วัฒนธรรมพื้นเมืองสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจะได้อนุรักษ์ไว้ และให้มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน

3. สรุปการจัดเวทีวิพากษ์

เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในการแก้ไขปัญหาซึ่งผู้เข้าร่วมสนทนาบนเวทีประกอบไปด้วย ผู้ดำเนินการสนทนา ดร.สมปอง ศรีกัลยา และนายสมยศ แก้วสุพรรณ และผู้ร่วมการสนทนาในกลุ่มในแต่ละด้านดังนี้

3.1 นายวิไลศักดิ์ วรรณศรี	ตัวแทนกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา
3.2 นายทวี โพธิคุตไสย	ตัวแทนกลุ่มครูผู้สอน
3.3 นางสาวจันทร์หา สมี่แจ็ง	ตัวแทนกลุ่มนักเรียน
3.4 นายพงษ์สันติ หวานจริง	ตัวแทนกลุ่มผู้ปกครอง
3.5 พันตรีสุวิทย์ แรมดี	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.6 นางประกฤษกร กาเจริญ	ตัวแทนกลุ่มผู้แทนชุมชน

4. สรุปการตอบคำถามตัวแทนกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา

คำถามข้อที่ 1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสร้างขึ้น ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมกับสถานศึกษาของท่านหรือไม่ เพราะเหตุใด

ทางกลุ่มมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมมาก เพราะ

1) เป็นรูปแบบที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา

2) รูปแบบที่กำหนดครอบคลุมทุกมาตรฐานและเป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน ภายนอกสถานศึกษาของ สมศ.

3) เป็นโครงการที่สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนได้จริง

คำถามข้อที่ 2 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ควรมีการปรับปรุง กรณีใดบ้าง เพราะเหตุใด ทางกลุ่มคิดว่า ควรมีการปรับปรุง ดังนี้

1) มาตรฐานด้านผู้เรียน ปรับโครงการที่ 14 รวมกับโครงการที่ 5

2) ตัดโครงการที่ 21 ออก เพราะซ้ำกับโครงการที่ 10

3) โครงการที่ 10 เปลี่ยนชื่อเป็นโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

4) โครงการที่ 19 เพิ่มเติมชื่อเป็น โครงการส่งเสริมการสร้างผลงาน

นักเรียนโดยใช้ ICT

5) เพิ่มโครงการใหม่อีก 1 โครงการ คือ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เหตุผลเห็นว่าจะเป็นการครอบคลุมมาตรฐานด้านผู้เรียนมากขึ้น

6) มาตรฐานด้านครู รวมโครงการที่ 29 ,30 ไว้ในโครงการที่ 23

7) มาตรฐานด้านผู้บริหาร ตัดโครงการที่ 37 เพราะเห็นว่าไปสอดคล้องกับมาตรฐานด้านนักเรียน

8) โครงการที่ 38 มารวมเป็นโครงการเดียวกับ โครงการที่ 36

คำถามข้อที่ 3 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนใดที่ไม่มีความจำเป็น เพราะเหตุใด

กลุ่มมีคำตอบว่า มีความจำเป็นทุกโครงการ แต่บางโครงการอาจปรับรวมกับโครงการอื่น และบางโครงการปรับจากมาตรฐานด้านผู้บริหาร ไปเป็นมาตรฐานด้านผู้เรียน

คำถามข้อที่ 4 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในทัศนคติของท่าน ควรมีรูปแบบอย่างไร เพราะเหตุใด

รูปแบบในทัศนคติที่ได้ทั้ง 39 รูปแบบนั้น น่าจะปรับเป็น 34 โครงการโดยยุบโครงการที่ซ้ำกันและมีลักษณะคล้ายกันรวมไว้ด้วยกันเช่น โครงการที่ 10 และโครงการที่ 21 เป็นต้นเพราะ เป็นรูปแบบที่โรงเรียนสามารถนำไปใช้จริงเป็นการดำเนินการเชิงระบบครบทุกขั้นตอน PDCA นำไปใช้แล้วเรามั่นใจว่าจะต้องบรรลุผล และเป็นรูปแบบที่โรงเรียนที่เคยใช้มาแล้ว ผ่านเกณฑ์การประเมินจาก สมศ.ในระดับคดียิ่งดีมาก

คำถามข้อที่ 5 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ท่านคิดว่าจะสามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาได้มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

ในที่ประชุมกลุ่มเห็นว่า สามารถบรรลุผลสำเร็จได้มากเพราะรูปแบบนี้มาจากการสังเคราะห์มาจากโรงเรียนที่ผ่านสมศ.มาแล้ว ถ้าทุกฝ่ายให้ความร่วมมือจะสามารถบรรลุผลได้แน่นอน

คำถามข้อที่ 6 คำถามแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ท่านคิดว่าจะเกิดประโยชน์และคุณค่าต่อวงการศึกษาศาสนาและสามารถยกระดับคุณภาพ การศึกษาให้สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

จากที่ประชุมกลุ่มได้มีมติว่า ถ้าทำตามรูปแบบ น่าจะทำให้ยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้นและผ่านการประเมินเพราะรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษานี้ครอบคลุมทุกมาตรฐานที่สมศ. ต้องการ

5. สรุปการตอบคำถามตัวแทนกลุ่มครูผู้สอน

ข้อที่ 1 ในภาพรวมมีความเหมาะสมแต่ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงเรียน

ข้อที่ 2 โครงการบางโครงการซ้ำซ้อน ควรปรับรวมเข้าด้วยกัน บางโครงการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ระบุไว้

ข้อที่ 3 จากคำถามว่า ส่วนที่ไม่มีความจำเป็น เพราะเหตุใด ไม่สามารถระบุรายละเอียดได้เพราะไม่มีข้อมูลด้านกิจกรรมต่างๆ

ข้อที่ 4 ควรมีรูปแบบอย่างไร เพราะเหตุใด ทางกลุ่มเห็นด้วยกับรูปแบบ เพราะครอบคลุมกับทุกมาตรฐาน

ข้อที่ 5 จะสามารถดำเนินการได้มากน้อยเพียงใด กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียนที่จะนำไปปรับใช้

ข้อที่ 6 จะเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด เกิดประโยชน์ มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ในระดับมาก

6. สรุปการตอบคำถามตัวแทนกลุ่มนักเรียน

ข้อที่ 1 เหมาะสมแต่ควรมีรูปแบบการจัดกิจกรรมในแต่ละโครงการเพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนไปปฏิบัติ

ข้อที่ 2 ปรับปรุงแต่ละโครงการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงเรียน

ข้อที่ 3 มีความจำเป็นโครงการ โดยเฉพาะเทคโนโลยีการสื่อสารเพราะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อที่ 4 เพิ่มกิจกรรมตัวอย่างแต่ละโครงการที่จะนำไปปฏิบัติในแต่ละวัตถุประสงค์

ข้อที่ 5 บรรลุผลเป็นอย่างดีนำไปสู่การปฏิบัติจริง

ข้อที่ 6 สามารถยกระดับการศึกษาได้จริงเพราะทุกโครงการมีมาตรฐานรองรับและสอดคล้อง

7. สรุปการตอบคำถามตัวแทนกลุ่มผู้ปกครอง

ข้อที่ 1 เห็นด้วยและขอเพิ่มเติมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ขอให้เน้นคุณธรรม ปุถุภคจิตสำนึกโดยการแจกใบประกาศเพื่อเป็นกำลังใจให้นักเรียนที่ทำดีและแต่ละโรงเรียนนำโครงการใช้ตามความเหมาะสม

ข้อที่ 2 ควรปรับปรุงโครงการอาหารกลางวัน เพราะรายจ่ายต่อหัวมีมากกว่ารายรับโดยขอเพิ่มจากวันละ 10 บาท/วัน เป็น 15 บาท/วัน หรือมากกว่าเพราะราคาของและราคาน้ำมันก็แพงขึ้น

ข้อที่ 3 ทุกโครงการมีความจำเป็นและการนำไปปฏิบัติตามขึ้นอยู่กับโรงเรียนนั้น ๆ

ข้อที่ 4 สิ่งที่ยากเพิ่มเติมคือให้จัดสรรให้พอเพียงในแต่ละโรงเรียนเนื่องจากครูไม่เพียงพอและจัดสรรภารโรงและนักรการให้มากขึ้นเพราะบางโรงเรียนมีนักรการเพียงหนึ่งคนหรือบางโรงเรียนครูต้องออกเงินค่าจ้างยามมาดูแลโรงเรียนเองเลยครับ

ข้อที่ 5 จะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงเรียนเนื่องจากต้องมีเรื่องงบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้องทุกโครงการ

ข้อที่ 6 เห็นด้วยเพราะเป็นการยกระดับการศึกษาโดยแต่ละโรงเรียนต้องเลือกไปใช้ตามความเหมาะสม กลุ่มของกรรมมีเท่านี้ครับ

8. สรุปการตอบคำถามตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากรูปแบบฯที่กลุ่มสนทนาของกรรมได้พิจารณานั้น บางรูปแบบเช่นโครงการจริยธรรม โครงการวันสำคัญ โครงการส่งเสริมสุขภาพเข้ากับโครงการส่งเสริมคุณภาพนักเรียนซึ่งน่าจะรวมกันได้ครับ

ข้อที่ 1 มีความเหมาะสมมากสามารถไปปฏิบัติได้ สอดคล้องกับโรงเรียนที่ได้ปฏิบัติอยู่

ข้อที่ 2 ปรับปรุงสถานที่ พื้นที่ ขนาดโรงเรียน ใหญ่ กลาง เล็ก จะต้องนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และสามารถนำไปใช้ได้และนำไปสู่การผ่านเกณฑ์ประเมิน

ข้อที่ 3 ทุกโครงการมีความจำเป็นมาก ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู นักเรียน

ข้อที่ 4 รูปแบบต้องไม่ยุ่งยากซับซ้อนนัก และมีความชัดเจนของเวลา ยืดหยุ่นง่ายต่อการปฏิบัติตาม

ข้อที่ 5 สามารถดำเนินการตามรูปแบบได้ขึ้นอยู่กับทำให้ความสำคัญและงบประมาณ การให้ความร่วมมือของครู นักเรียน และผู้มีส่วนร่วม

ข้อที่ 6 โครงการต่างๆนั้นเป็นโครงการที่ทันสมัยต่อยุคปัจจุบันดังนั้นสามารถยกระดับมาตรฐานของแต่ละมาตรฐาน และทำให้เกิดความแปลกใหม่ มีประสิทธิภาพมาก ทำให้ยกระดับคุณภาพการศึกษา ข้อเสนอแนะ การอ่านในปัจจุบันคนไทยการหนังสือน้อยมาก ปีละ 4 หน้า ดังนั้นน่าจะส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้นซึ่งจะทำให้ประเทศพัฒนาเทียบเท่ากับอารยประเทศผมมีข้อเสนอแนะเท่านี้ครับ

9. สรุปการตอบคำถามตัวแทนกลุ่มผู้แทนชุมชน

ข้อที่ 1 เห็นด้วยทั้ง 39 โครงการข้อเสนอแนะเพิ่มเวลาเรียน ควบคุมระเบียบวินัย การเข้าออกโรงเรียน นักเรียนมีคุณธรรม ผู้บริหารมีปัญหากับชุมชน เทคโนโลยี เน้นภาษาอังกฤษ หาทุนการศึกษาเพิ่ม

ข้อที่ 2 ควรมีการปรับปรุง เช่น การให้ทุนเรียนดี เน้นคุณธรรม จริยธรรม และการใช้โทรศัพท์มือถือในโรงเรียน

ข้อที่ 3 ผู้ร่วมสนทนา มีความเห็นว่ามีเจตจำนงเป็นทุกโครงการดีแล้ว ข้อเสนอแนะของกลุ่ม ให้ครูเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์ในด้านการครองตน จรรยาบรรณ การพูดการแต่งกาย ห้ามการใช้สื่อโทรศัพท์ เสนอให้มีรถรับส่งนักเรียนเป็นหมู่บ้านเพื่อความปลอดภัยแก่ลูกหลาน

ข้อที่ 4 ทุกรูปแบบดีแล้วเหมาะสมเห็นด้วยกับผู้วิจัย ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนทำให้ได้ทุกรูปแบบทุกโครงการนั้นงานวิชาการ

ข้อที่ 5 ทุกรูปแบบทุกคนเห็นด้วยดีแล้วทำให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาได้มาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอยากให้ทางโรงเรียนให้ทำให้ครบทุกโครงการ ให้ครูได้สอนเสริมตรงตามสาขาวิชา

ข้อที่ 6 ทุกโครงการดีมากเกิดประโยชน์ทั้งหมด และอยากเน้นให้ตรงตามสาขาวิชาที่จบมา ให้เพิ่มโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสืบทอดภูมิปัญญาชาวบ้านที่ตนเองอาศัยอยู่

10. ผลการสังเคราะห์จากการสนทนากลุ่มและจัดเวทีวิพากษ์ มีการปรับปรุงดังนี้

10.1 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะของการสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2551 จาก 39 โครงการ เหลือ 38 โครงการ

10.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งรูปแบบเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง โดยได้มาตรฐานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

10.2.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ ได้จำนวน 22 โครงการ ดังนี้

- 1) โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม 2) โครงการออมทรัพย์
- 3) โครงการเรารักถิ่น 4) โครงการชุมชนสัมพันธ์ 5) โครงการวันสำคัญทางศาสนา 6) โครงการบันทึกความดี 7) โครงการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี 8) โครงการวันแม่วันพ่อแห่งชาติ
- 9) โครงการหารายได้ระหว่างเรียน 10) โครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน 11) โครงการเรารักโรงเรียน 12) โครงการส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 13) โครงการโรงเรียนสีขาว
- 14) โครงการเกษตรพอเพียงตามทฤษฎีใหม่ 15) โครงการเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี
- 16) โครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ทิศสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณ 17) โครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางวิชาการ 18) โครงการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- 19) โครงการส่งเสริมการสร้างผลงานโดยใช้ ICT 20) โครงการแข่งขันกีฬาภายใน 21) โครงการส่งเสริมสุขภาพเพื่อชุมชน 22) โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

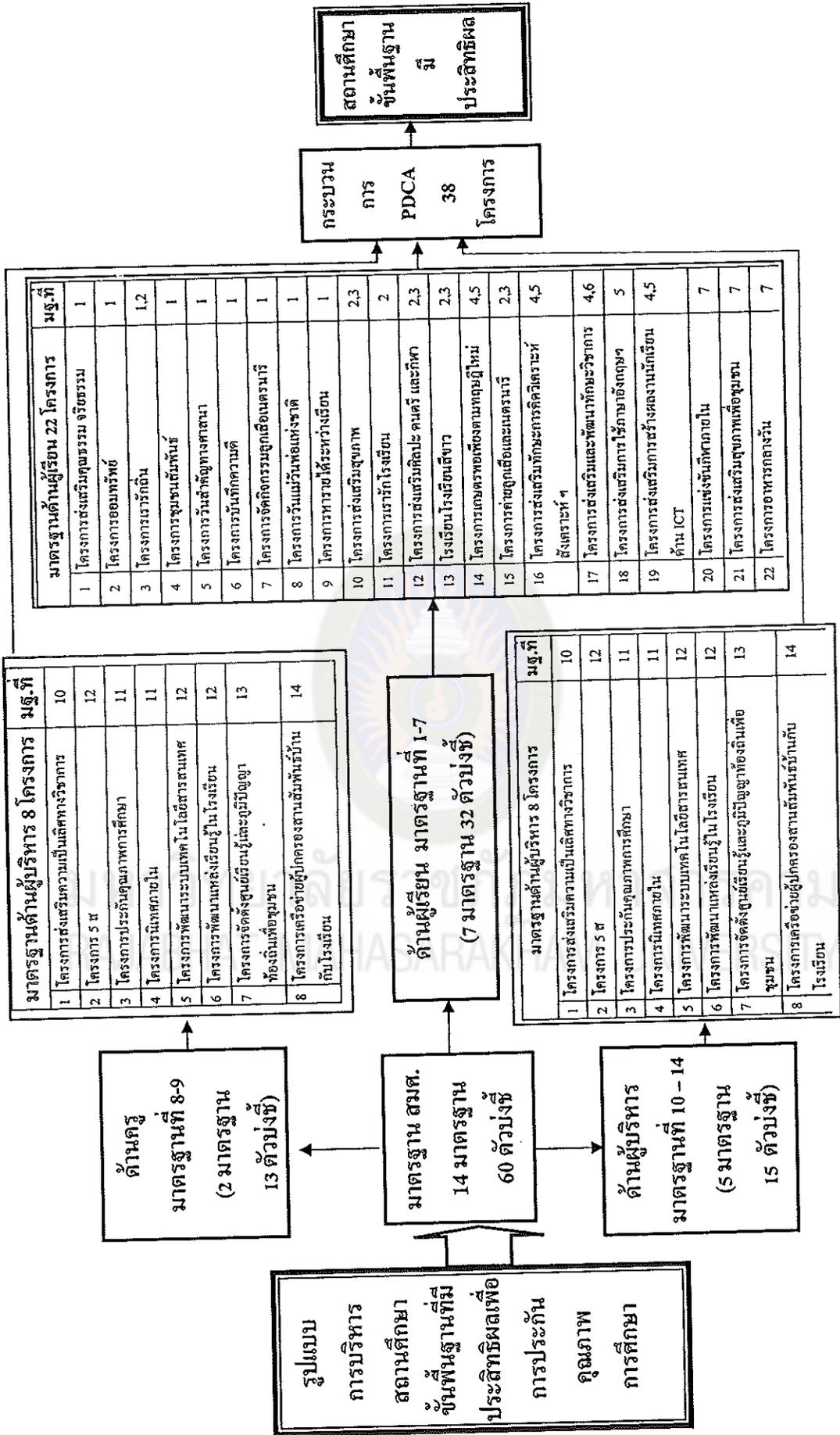
10.2.2 มาตรฐานด้านครู 2 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้ ได้จำนวน 8 โครงการ ดังนี้

- 1) โครงการพัฒนาบุคลากร 2) โครงการคุณครูที่หนูรัก 3) โครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) โครงการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน 5) โครงการวิจัยในชั้นเรียน 6) โครงการพัฒนาศักยภาพครูด้านการใช้ ICT ในการจัดการเรียนการสอน
- 7) โครงการศึกษาคุณภาพและทัศนศึกษา 8) โครงการส่งเสริมครูและบุคลากรเข้าร่วมการอบรมสัมมนา

10.2.3 มาตรฐานด้านผู้บริหาร 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้ ได้จำนวน 8 โครงการ ดังนี้

- 1) โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) โครงการ 5 ส
- 3) โครงการประกันคุณภาพการศึกษา 4) โครงการนิเทศภายใน 5) โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน 6) โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 7) โครงการจัดศูนย์เรียนรู้ท้องถิ่นศึกษาและภูมิปัญญาชาวบ้าน 8) โครงการเสริมสร้างระบบเครือข่ายโรงเรียนกับชุมชน

สรุปผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 2 ได้รูปแบบ จำนวน 38 โครงการ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 7 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบ

ตอนที่ 1 ก่อนการทดลองใช้รูปแบบ

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินภายนอกของ สมศ. รอบสอง ของโรงเรียน
กลุ่มทดลองใช้ ทั้ง 13 โรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสอง จาก สมศ.

ทุกมาตรฐาน

ที่	มาตรฐานด้าน/มาตรฐานที่	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
	ด้านผู้เรียน		
1	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	84.04	ดี
2	ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	84.55	ดี
3	ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา	72.71	พอใช้
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	60.23	พอใช้
5	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	65.50	พอใช้
6	ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	62.19	พอใช้
7	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	77.37	ดี
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านผู้เรียน	72.37	พอใช้
	ด้านครู		
8	ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	78.70	ดี
9	ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	54.12	พอใช้
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านครู	66.41	พอใช้
	ด้านผู้บริหาร		
10	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ	78.85	ดี
11	สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	73.16	พอใช้

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ที่	มาตรฐานด้าน/มาตรฐานที่	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
12	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	68.09	พอใช้
13	สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	73.20	พอใช้
14	สถานศึกษาส่งเสริมความสามัคคีและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	81.06	ดี
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านผู้บริหาร	74.87	พอใช้
	ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	72.41	พอใช้

จากตารางที่ 29 ปรากฏว่า มาตรฐานที่ 1 – 14 ผลการประเมินอิงเกณฑ์

1. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

ก่อนการทดลองโดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับพอใช้ (ค่าเฉลี่ย = 72.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ ด้านผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ย = 74.87) ด้านผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 72.37) และด้านครู (ค่าเฉลี่ย = 66.41)

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน

2.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 – 7

ก่อนการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ (ค่าเฉลี่ย = 72.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ คือ มาตรฐานที่ 2 (ค่าเฉลี่ย = 84.55) มาตรฐานที่ 1 (ค่าเฉลี่ย = 84.04) และมาตรฐานที่ 7 (ค่าเฉลี่ย = 77.37) ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 4 (ค่าเฉลี่ย = 60.23)

2.2 มาตรฐานด้านครู มาตรฐานที่ 8 – 9

ก่อนการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ (ค่าเฉลี่ย = 66.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 8 (ค่าเฉลี่ย = 78.70) ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 9 (ค่าเฉลี่ย = 54.12)

2.3 มาตรฐานด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ 10 – 14

ก่อนการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ (ค่าเฉลี่ย = 74.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ คือ มาตรฐาน

ที่ 14 (ค่าเฉลี่ย = 81.06) มาตรฐานที่ 10 (ค่าเฉลี่ย = 78.85) และมาตรฐานที่ 13 (ค่าเฉลี่ย = 73.20) ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 12 (ค่าเฉลี่ย = 68.09)

ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยผ่านขั้นตอนของการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และจัดเวทีวิพากษ์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อยืนยันรูปแบบการทดลองใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 1 ภาคเรียน ซึ่งได้ผลการทดลองตามรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

ผู้วิจัยแจ้งขอความร่วมมือในการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาไปทดลองใช้ที่โรงเรียนทั้ง 13 โรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

1. ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 13 โรงเรียนตอบรับและยินดีเป็นสถานศึกษาร่วมวิจัยนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้เต็มรูปแบบ

2. ผู้วิจัยแต่งตั้งคณะทีมผู้ช่วยวิจัย โดยขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทำเป็นหนังสือแต่งตั้งผู้ช่วยวิจัย จำนวน 20 คน ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ผู้ช่วยวิจัย กลุ่ม A

2.1.1 รายชื่อผู้ช่วยวิจัยกลุ่ม A เป็นผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 13 คน ประกอบด้วย

- 1) นายรังสรรค์ เกื้อนนาคี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไผ่ ประชาน
- 2) นางณิชรัตน์ ศิริพรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนชนบทศึกษา
- 3) นายสันติภาพ ผาจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหันมัญจาคีรี
- 4) นายประสิทธิ์ ม่วงนิล ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าศาลาประชารังสรรค์
- 5) นายวิโรจน์ โคตรธนู ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่ากนกทุ่งสว่าง
- 6) นายทองสุริยะ อุทัยนิต ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหัวช้างคอนพันชาด
- 7) นายปริญญา สุภฤกษ์ชัยสร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแปน
- 8) นายปรีชา คะมานิคม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโจด
- 9) นายบวร ชัยนา ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนสว่างวิทยาสรรค์
- 10) นายวุช กวางย์กลาง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค้ำน้อย

11) นายนิเทศ ทองเพ็ญ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้องวิทยา

12) นายนิกร ภูมิเขตร ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโนนสาวเอ้

13) นายประพันธ์ ค้วงอินทร์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองหญ้าร้างกา

2.1.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้ช่วยวิจัยกลุ่ม A มีดังต่อไปนี้

1) ประชุมวางแผนดำเนินงานในการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ไปทดลองใช้ใน โรงเรียน
กลุ่มตัวอย่าง

2) แต่งตั้งคณะกรรมการงานใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับ โรงเรียน

3) ประชุมคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและ
ทราบวัตถุประสงค์ของการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อ
การประกันคุณภาพการศึกษา มาใช้ใน โรงเรียน

4) ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ตลอดจนทั้งร่วมแก้ปัญหาอุปสรรค
ในการดำเนินงานแก่คณะกรรมการดำเนินงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

5) ส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในปัจจัยด้านต่าง ๆ เพื่อให้
การดำเนินงานใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกัน
คุณภาพการศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์

6) นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

7) สรุป ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้วิจัยและคณะทีม
ผู้ช่วยวิจัย เดือนละ 1 ครั้ง

2.2 ผู้ช่วยวิจัย กลุ่ม B

2.2.1 รายชื่อผู้ร่วมวิจัย กลุ่ม B เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน ที่ทำ
หน้าที่เป็นผู้นิเทศ กำกับ ติดตาม โรงเรียนกลุ่มทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1) นายประหัด สิงห์หลง ผู้อำนวยการ โรงเรียนคอนหมู
รับผิดชอบและนิเทศ กำกับ ติดตาม

1.1) โรงเรียนบ้านโนนสาวเอ้

1.2) โรงเรียนบ้านหนองหญ้าร้างกา

2) นายคะนองศักดิ์ เข็นใจ ผู้อำนวยการ โรงเรียนขามป้อมราษฎร์นุกูล
 รับผิดชอบและนิเทศ กำกับ ติดตาม

2.1) โรงเรียนบ้านคำน้อย

2.2) โรงเรียนหนองหญ้าปล้องวิทยา

3) นายโตมร จันทร์หล้า ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคำไช้
 รับผิดชอบและนิเทศ กำกับ ติดตาม โรงเรียนบ้านหนองแปน

4) นายสถิตย์ สิริตันลี ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโสกนาดี

รับผิดชอบและนิเทศ กำกับ ติดตาม

4.1) โรงเรียนบ้านเหล่ากहु่งสว่าง

4.2) โรงเรียนท่าศาลาประชารังสรรค์

5) นายจิตรกร ไสวงาม ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเก่าโนนมีวิทยา
 รับผิดชอบและนิเทศ กำกับ ติดตาม

5.1) โรงเรียนบ้านไผ่

5.2) โรงเรียนชนบทศึกษา

6) นายอรรถ สามหมอ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสามหมอโนนทัน
 รับผิดชอบและนิเทศ กำกับ ติดตาม

6.1) โรงเรียนบ้านหนองหัวช้างคอนพันชาด

6.2) โรงเรียนบ้านโนนสว่างวิทยาสรรค์

7) นายสำเริง พิมพดี ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านบัว
 รับผิดชอบและนิเทศ กำกับ ติดตาม

7.1) โรงเรียนบ้านโจด

7.2) โรงเรียนชุมชนบ้านหันมัญจาคีรี

2.2.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้ช่วยวิจัยกลุ่ม B มีดังต่อไปนี้

1) ประชุมวางแผนดำเนินงานร่วมกับผู้บริหาร และคณะครูในการใช้
 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

2) ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ตลอดทั้งร่วมแก้ปัญหาอุปสรรค
 ในการดำเนินงานแก่คณะกรรมการดำเนินงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

3) ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความ
 เรียบร้อย

4) นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา เดือนละ 2 ครั้ง (2 สัปดาห์/ครั้ง)
โดยการใช้เครื่องมือนิเทศติดตาม ซึ่งประกอบด้วย แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม
และแบบบันทึกการนิเทศ

5) สรุป ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้วิจัยและคณะทีม
ผู้ช่วยวิจัย เดือนละ 1 ครั้ง

3. ผู้วิจัยประชุมชี้แจงเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ไปใช้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร
สถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการหรือ ครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาใน
โรงเรียนทั้ง 13 โรงเรียนและคณะทีมงานผู้ช่วยวิจัย แล้วมอบเอกสารการดำเนินงานใช้
รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
ให้แก่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 13 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย

3.1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกัน
คุณภาพการศึกษา (เอกสารหมายเลข 1) จำนวน 1 เล่ม

3.2 คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อ
การประกันคุณภาพการศึกษา (เอกสารหมายเลข 2) จำนวน 1 เล่ม

3.3 คู่มือการติดตามและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (เอกสารหมายเลข 3) จำนวน 1 เล่ม

3.4 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553) จำนวน 1 เล่ม

3.5 ปฏิทินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลระหว่างการทดลองใช้รูปแบบ
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน
1 เล่ม

3.6 สมุดบันทึกการประชุมในการดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 เล่ม

3.7 แผ่น CD ข้อมูลดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี
ประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 แผ่น

4. ผู้วิจัยและคณะทีมงานผู้ช่วยวิจัยกำหนดปฏิทินดำเนินการวิจัย

5. โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างนำรูปแบบไปทดลองใช้ โดยดำเนินการดังนี้

- 5.1 ประชุมชี้แจงคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียนและตัวแทนชุมชน เพื่อทำความเข้าใจในการจัดการศึกษา โดยใช้รูปแบบ
- 5.2 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์รูปแบบหรือ โครงการที่สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงาน
- 5.3 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานใช้รูปแบบอย่างเต็ม รูปแบบ
- 5.4 ผู้วิจัยและคณะทีมงานผู้ช่วยวิจัยออกนิเทศ กำกับ ติดตามผลการใช้รูปแบบ ตามปฏิทินการนิเทศ โดยใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์และ ข้อมูลเชิงลึก ตามมาตรฐานการศึกษาของ สมศ. ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้าน ผู้บริหาร ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบบันทึกการนิเทศ
- 5.5 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเตรียมรับการประเมินจากผู้ประเมินภายนอกของ สมศ.
- 5.6 ผู้วิจัยและคณะทีมงานผู้ช่วยวิจัยตรวจเยี่ยมการเตรียมความพร้อมในการรับ การประเมินภายนอกจาก สมศ.ตลอดทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ
6. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ประเมินภายนอกซึ่งเป็นผู้ผ่านการคัดเลือก เป็นผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก สมศ. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบ จำนวน 5 ท่าน คือ
- 6.1 นางสาวระเบียบ ชูสอนศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 2
- 6.2 นายสุภกิจ มณีพันธ์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2
- 6.3 นายชาญชัย ศรีพล อดีตผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการบำนาญ
- 6.4 นายประมวล ชนะสเบง ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนคูณอัมพวัน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2
- 6.5 นางวิไลพรณ์ เสรีวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนันตวิทยา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1
7. ผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก สมศ. ทั้ง 5 ท่านตอบรับและ ยินดีเป็นผู้ประเมินรูปแบบ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 13 โรงเรียน
8. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ผู้ประเมินภายนอก
9. ผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. ประเมินผลการใช้รูปแบบ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 13 โรงเรียน

10. ผู้วิจัยและคณะทีมงานผู้ช่วยวิจัยวิเคราะห์และสรุปผลการทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบ

11. จัดเวทีวิพากษ์ โดยนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประเมินภายนอก เพื่อตรวจสอบผลการทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบ

รอบที่ 2 การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ระยะที่ 3

ตารางที่ 30 ปฏิทินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ระยะที่ 3

ครั้งที่	วันที่ / เดือน / พ.ศ.	กิจกรรม/รายการนิเทศ	เครื่องมือที่ใช้
1-2	13 พ.ย. 2551 และ 27 พ.ย. 2551 (Plan – Do)	1. ร่วมประชุมวางแผนและชี้แจงรูปแบบการดำเนินการวิจัย (P) 2. ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินการวิจัย (P) 3. ชี้แจงรายละเอียดเครื่องมือการนิเทศติดตาม (P) 4. ตรวจสอบการวิเคราะห์ที่คัดเลือกรูปแบบโครงการที่โรงเรียนนำไปใช้ตามสภาพบริบทโรงเรียน (D) 5. บันทึกสมุดเยี่ยม (D) 6. บันทึกภาพต่างๆ (D) 7. รายงานผลการนิเทศ ติดตามต่อผู้วิจัย (D)	1. คู่มือรูปแบบการวิจัย ฯ 2. แบบสังเกต 3. แบบบันทึกการนิเทศ 4. แบบสัมภาษณ์
	28 พ.ย. 2551 (Do-Check)	ผู้วิจัยและคณะผู้ช่วยวิจัยประชุมสรุปผลการนิเทศติดตาม และประเมินผล ครั้งที่ 1 (C)	1. แบบสรุปผลการนิเทศ
3-4	18 ธ.ค. 51 และ 25 ธ.ค. 51 (Do – Check)	1. ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการที่โรงเรียนนำรูปแบบไปใช้ว่าเป็นไปตามวิธีการและกระบวนการ PDCA หรือไม่ อย่างไร (D) 2. ตรวจสอบร่องรอย เอกสาร หลักฐานการดำเนินงาน (C)	1. แบบสังเกต 2. แบบสอบถาม 3. แบบสัมภาษณ์ 4. แบบบันทึกการนิเทศ

ครั้งที่	วันที่ /เดือน/ พ.ศ.	กิจกรรม/รายการนิเทศ	เครื่องมือที่ใช้
		3. สอบถาม หรือสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง (D,C) 4. รับทราบสภาพปัญหา อุปสรรคและให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำในการแก้ปัญหา (C) 5. ประเมินผลการดำเนินงาน ตามรูปแบบ (C) 6. บันทึกภาพต่างๆ (D) 7. บันทึกผลการนิเทศ (C) 8. รายงานผลการนิเทศ ต่อผู้วิจัย (C)	
	26 ธ.ค. 2551	ผู้วิจัยและคณะผู้ช่วยวิจัยประชุมสรุปผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ครั้งที่ 2	1. แบบสรุปผลการนิเทศ
5-6	15 ม.ค.52 และ 29 ม.ค. 52	1. ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการที่โรงเรียนนำรูปแบบไปใช้ตามวิธีการและกระบวนการ P D C A (D) 2. ตรวจสอบร่องรอย เอกสาร หลักฐานการดำเนินงาน (C) 3. สอบถาม หรือสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง (D,C) 4. รับทราบสภาพปัญหา อุปสรรคและให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำในการแก้ปัญหา (C) 5. ประเมินผลการดำเนินงาน ตามรูปแบบการวิจัย (C) 6. บันทึกสมุดเยี่ยม (C) 7. บันทึกภาพต่างๆ (D) 8. บันทึกผลการนิเทศ (C) 9. รายงานผลการนิเทศ ติดตามต่อผู้วิจัย (A)	1.แบบสัมภาษณ์ 2.แบบสังเกต 3.แบบบันทึกการนิเทศ
	30 ม.ค. 2552	ผู้วิจัยและคณะผู้ช่วยวิจัยประชุมสรุปผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ครั้งที่ 3 (A)	1. แบบสรุปผลการนิเทศ
7-8	12 ก.พ. 2552 และ 29 ก.พ. 2552	1. ร่วมประชุมเตรียมการร่วมกับโรงเรียนกลุ่มทดลองใช้รูปแบบเพื่อรับการประเมินจากผู้ประเมินภายนอก (C)	1.แบบสัมภาษณ์ 2.แบบสังเกต 3.แบบสอบถาม

จากปฏิทินดำเนินงานดังกล่าว สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา จากการนิเทศ กำกับ ติดตามของ
ผู้วิจัย และคณะทีมผู้ช่วยวิจัยในแต่ละครั้ง สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานวิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 1

วันที่ 13 พฤศจิกายน 2551 (เวลา 09.00 – 12.00 น.)

1. ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มทดลองใช้รูปแบบการวิจัย ทุกโรงเรียนกล่าวต้อนรับ
และยินดีที่ได้เข้าร่วมการวิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อ
การประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย คณะครู ตัวแทนนักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน โดยทุกโรงเรียนใช้สถานที่ห้องประชุม
โรงเรียนในการประชุม
  2. ผู้บริหารโรงเรียนแนะนำบุคลากรและผู้ที่มีร่วมประชุมและกล่าวถึง
วัตถุประสงค์ของการประชุม
  3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยแนะนำทีมงาน วัตถุประสงค์ของการวิจัย แนะนำคู่มือ
และเอกสารต่างๆของรูปแบบการวิจัยที่จะนำทดลองใช้ในโรงเรียนที่ผ่านกระบวนการ
กลั่นกรองคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม และการจัดเวทีพหุภาคีจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาแล้ว
6 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) นักเรียน 4) ผู้ปกครอง 5) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน และ 6) ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันและเห็นประ โยชน์และความสำคัญของ
การวิจัยที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการแก้ไขปัญหา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
ให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป
  4. อภิปราย ซักถาม ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ
- สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล
เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 1 จากการประชุม ชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน
ระหว่าง ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ปรากฏ
ว่า ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกฝ่าย และทุกโรงเรียนพร้อมที่จะดำเนินการตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างเต็มรูปแบบ

ตอนที่ 4 ผลการดำเนินงานวิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 2

วันที่ 27 พฤศจิกายน 2551 (เวลา 09.00 – 12.00 น.)

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าพบผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา นำคณะวิจัยไปยังห้องประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อตรวจเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา และผลการวิเคราะห์รูปแบบ โครงการที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนที่โรงเรียนเลือกใช้ทั้งมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านครูและด้านผู้บริหาร

3. อภิปรายซักถาม ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ

สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 2 ปรากฏว่า ทุกโรงเรียนมีการประชุมแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อ การประกันคุณภาพการศึกษา และมีการวิเคราะห์รูปแบบ โครงการที่โรงเรียนนำไปใช้ให้ เหมาะสมกับแต่ละ โรงเรียน ซึ่งได้ผลดังนี้

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ที่	โครงการ	โรงเรียนกลุ่มทดลองที่เลือกใช้โครงการ														รวม
		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง						ขนาดเล็ก				รวม		
		หมู่บ้าน	ศูนย์แนะ	แผนกพิเศษ	โรงเรียนเอกชน	โรงเรียน		โรงเรียน								
12	โครงการส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	✓	✓	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	3
13	โครงการโรงเรียนสีเขียว	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
14	โครงการเกษตรพอเพียงตามทฤษฎีใหม่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13
15	โครงการเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
16	โครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และมี วิจารณ์อย่าง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13
17	โครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางวิชาการ	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
18	โครงการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
19	โครงการส่งเสริมการสร้างผลงาน โดยใช้ ICT	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
20	โครงการแข่งขันกีฬาภายใน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13
21	โครงการส่งเสริมสุขภาพเพื่อชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวมด้านผู้เรียน	17	17	10	11	10	10	10	10	10	10	10	6	6	6	6

ตารางที่ 32 ผลการเลือกใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล
เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่	โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนรูปแบบ/โครงการที่เลือกใช้			รวม
		ด้านผู้เรียน	ด้านครู	ด้าน ผู้บริหาร	
1	โรงเรียนบ้านไผ่	17	7	7	31
2	โรงเรียนชนบทศึกษา	17	7	7	31
3	โรงเรียนชุมชนบ้านหันมัญจาคีรี	10	5	6	21
4	โรงเรียนบ้านหนองหัวช้างคอนพันชาด	11	5	6	22
5	โรงเรียนบ้านโจด	10	5	6	21
6	โรงเรียนท่าศาลาประจักษ์ศิลปาคม	10	5	6	21
7	โรงเรียนบ้านเหล่ากกหุ้งสว่าง	10	5	6	21
8	โรงเรียนบ้านหนองแปน	10	5	6	21
9	โรงเรียนบ้านคำน้อย	6	2	5	13
10	โรงเรียนโนนสว่างวิทยาสรรค์	6	2	5	13
11	โรงเรียนบ้านโนนสาวเอ้	6	2	5	13
12	โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้องวิทยา	6	2	5	13
13	โรงเรียนบ้านหนองหญ้ารั้งกา	6	2	5	13
รวม		125	54	75	254

ตอนที่ 5 ผลการดำเนินงานวิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี
ประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 3

วันที่ 18 ธันวาคม 2551 (เวลา 09.00 – 12.00 น.)

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าพบผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเรื่อง
การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา
นำคณะวิจัยไปยังห้องประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อติดตามความก้าวหน้าใน
การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการที่โรงเรียนเลือกใช้

3. สัมภาษณ์และสอบถามคณะครูถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน พบว่า ทุกโครงการมีผู้รับผิดชอบและมีทีมงานที่ร่วมกันดำเนินการ ทุกคนให้ความสำคัญและร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะต้องการให้โรงเรียนผ่านการประเมินของสมศ. และทุกโรงเรียนมีแผนปฏิบัติการประจำปี มีคู่มือและเอกสารการประกันคุณภาพการศึกษา มีเพิ่มดำเนินงาน มาตรฐานการศึกษาครบทุกมาตรฐาน สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนบุคลากรมีน้อย จึงต้องร่วมกันรับผิดชอบหลายโครงการ แต่ก็ไม่เป็นหา อุปสรรคในการดำเนินงานเนื่องจากได้ปฏิบัติร่วมกันมาโดยตลอด สำหรับปัญหาด้านงบประมาณทุกโรงเรียนก็ได้จัดสรรงบประมาณตามโครงการที่แต่ละโรงเรียนเลือกใช้

4. อภิปรายซักถาม ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ
สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 3 ปรากฏว่า ทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา มีเอกสาร หลักฐาน และร่องรอยในการดำเนินงาน

ตอนที่ 6 ผลการดำเนินงานวิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 4

วันที่ 25 ธันวาคม 2551 (เวลา 09.00 – 12.00 น.)

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าพบผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน
2. สอบถามปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานของคณะครู สังเกตกิจกรรม การเรียนการสอน ส่วนใหญ่พบว่าทุกโรงเรียน ครูตั้งใจจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียน มีพฤติกรรมในการเรียนเป็นอย่างดี และผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมการเรียน การสอน มีการประชุม นิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ สำหรับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรม ต่าง ๆ กับโรงเรียนเป็นอย่างดี

3. การดำเนินงานตามโครงการรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มีการร่วมประชุม ปรึกษาหารือเพื่อหา แนวทางแก้ไขปัญหา ปรับปรุงภาระงานที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามที่วางแผนไว้

4. อภิปรายซักถาม ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 4 ปรากฏว่า ทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษา มีเอกสาร หลักฐาน และร่องรอยในการดำเนินงาน

ตอนที่ 7 ผลการดำเนินงานวิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 5

วันที่ 15 มกราคม 2552 (เวลา 09.00 – 12.00 น.)

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าพบผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน
2. สอดถามปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการรูปแบบการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มีการร่วม ประชุม ปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา ปรับปรุงภาระงานที่ยังไม่ได้ดำเนินการ ตามที่วางแผนไว้
3. จากการติดตาม ตรวจสอบ ร่องรอย เอกสารและหลักฐานการดำเนินงาน พบว่า มีการบันทึกเอกสาร ร่องรอยการดำเนินงานเป็นระบบตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ทั้ง คำนักเรียน ครู และผู้บริหาร แต่ยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากการดำเนินงานยังไม่แล้วเสร็จตาม แผนงาน โครงการ

4. อภิปรายซักถาม ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ

สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 5 ปรากฏว่า ทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษา มีเอกสาร หลักฐาน และร่องรอยในการดำเนินงาน

ตอนที่ 8 ผลการดำเนินงานวิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 6

วันที่ 29 มกราคม 2552 (เวลา 09.00 – 12.00 น.)

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าพบผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน

2. สอบถามปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานตาม โครงการรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า

2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่

มีการดำเนินงานตาม โครงการที่โรงเรียนใช้รูปแบบการวิจัย โดยมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหารมีการกำกับนิเทศ ติดตามโดยผู้อำนวยการหรือมอบหมายให้รองผู้อำนวยการ และคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เนื่องจากมีบุคลากรเพียงพอในการดำเนินงาน จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย มีการบันทึกเอกสาร หลักฐานและร่องรอยการดำเนินงานไว้อย่างเป็นระบบ ตรวจสอบได้ เช่น แผนปฏิบัติการ ปฏิทินดำเนินงาน บันทึกการนิเทศ ติดตาม บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้งกรรมการ แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน แบบรายงานความก้าวหน้าของแผนงาน/โครงการรูปภาพการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผลงานดีเด่น เกียรติบัตร และรางวัลที่ได้รับ การจัดป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ผลงานทางวารสารโรงเรียน เป็นต้น

2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

มีการดำเนินงานตาม โครงการที่โรงเรียนใช้รูปแบบการวิจัย โดยมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหารมีการกำกับนิเทศ ติดตามโดยผู้อำนวยการหรือ รักษาการผู้บริหารที่โรงเรียนแต่งตั้ง เนื่องจากบุคลากรยังถือว่าไม่เพียงพอ แต่ก็สามารถดำเนินงานตาม โครงการต่างๆ ไปด้วยความเรียบร้อย โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การดำเนินงานบางโครงการอาจจะมีปัญหาอุปสรรคอยู่บ้างเนื่องจากงบประมาณมีจำกัด และบุคลากรไม่เพียงพอ จึงทำให้ล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและปฏิทินดำเนินงาน ส่วนเอกสาร หลักฐานและร่องรอยการดำเนินงานพบว่า มีการบันทึกเอกสาร หลักฐานและร่องรอยการดำเนินงานไว้เป็นระบบ ตรวจสอบได้ เช่นเดียวกับ โรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น แผนปฏิบัติการ ปฏิทินดำเนินงาน บันทึกการนิเทศ ติดตาม บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้งกรรมการ แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน แบบรายงานความก้าวหน้าของแผนงาน/โครงการ รูปภาพการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผลงานดีเด่น เกียรติบัตร และรางวัลที่ได้รับ การจัดป้ายนิเทศ แผ่นพับ เป็นต้น

2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก

มีการดำเนินงานตาม โครงการที่โรงเรียนใช้รูปแบบการวิจัย โดยมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู และด้าน

ผู้บริหารแต่จำนวนบุคลากรมีน้อย ทำให้ต้องรับภาระหลายมาตรฐานและหลายโครงการ ทำให้การดำเนินงานค่อนข้างมีปัญหา แต่ก็มีส่วนร่วมด้วยกันทุกคน ผู้บริหารก็มีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก บางโครงการก็ต้องดำเนินงานช่วยบุคลากร สำหรับการนิเทศติดตาม มีการประชุมทุกสัปดาห์ เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน สำหรับผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานเป็นอย่างดี พยายามหาปัจจัยด้านต่างๆมาให้การสนับสนุน เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์การศึกษา การช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาโรงเรียน ร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนเป็นต้น ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย

3. อภิปรายซักถาม ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆ

ตอนที่ 9 ผลการดำเนินงานวิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 7

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2552 (เวลา 09.00 – 12.00 น.)

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าพบผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเรื่อง
การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน

2. สอบถามปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการรูปแบบการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า

2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่

มีการดำเนินงานตามโครงการที่โรงเรียนใช้รูปแบบการวิจัยในโครงการ
ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีการกำกับนิเทศ ติดตาม มีการบันทึกเอกสาร หลักฐานและร่องรอย
การดำเนินงานไว้อย่างเป็นระบบ ตรวจสอบได้ เช่นเดียวกับการออกนิเทศ กำกับติดตาม
ครั้งที่ 6 และมีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ทั้งด้าน
ผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร

2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

มีการดำเนินงานตามโครงการที่โรงเรียนใช้รูปแบบการวิจัยในโครงการ
ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีการกำกับนิเทศ ติดตาม มีการบันทึกเอกสาร หลักฐานและร่องรอย
การดำเนินงานไว้อย่างเป็นระบบ ตรวจสอบได้ เช่นเดียวกับการออกนิเทศ กำกับติดตาม
ครั้งที่ 6 และมีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ทั้งด้าน
ผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร แต่ยังไม่ครบทุกโครงการ

เป็นต้น ทุกโรงเรียนสรุปผลการดำเนินงานทุกโครงการ มีการนำเสนอผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาทั้ง 3 ด้าน เพื่อจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี (SAR) โดยมีการประชุมสัมมนาถึงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของ สมศ. เพื่อประเมินตนเองตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ทั้ง 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ ตลอดจนจัดเพิ่มเอกสารรายมาตรฐาน

2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

มีการดำเนินงานตามโครงการที่โรงเรียนใช้รูปแบบการวิจัย โดยมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหารมีการกำกับนิเทศ ติดตาม โดยผู้อำนวยการหรือ รักษาการผู้บริหารที่โรงเรียนแต่งตั้ง เนื่องจากบุคลากรยังถือว่าไม่เพียงพอ แต่ก็สามารถดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ไปด้วยความเรียบร้อย โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การดำเนินงานบาง โครงการอาจจะมีปัญหาอุปสรรคอยู่บ้างเนื่องจากงบประมาณมีจำกัด และบุคลากรไม่เพียงพอ จึงทำให้ล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและปฏิทินดำเนินงาน ส่วนเอกสาร หลักฐานและร่องรอยการดำเนินงาน พบว่า มีการบันทึกเอกสาร หลักฐานและร่องรอยการดำเนินงานไว้เป็นระบบ ตรวจสอบได้เช่นเดียวกับ โรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น แผนปฏิบัติการ ปฏิทินดำเนินงาน บันทึกการนิเทศ ติดตาม บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้งกรรมการ แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน แบบรายงานความก้าวหน้าของแผนงาน/โครงการ รูปภาพการจัดกิจกรรมต่างๆ ผลงานดีเด่น เกียรติบัตรและรางวัลที่ได้รับ การจัดป้ายนิเทศ แผ่นพับ เป็นต้น ทุกโรงเรียนสรุปผลการดำเนินงานทุกโครงการ มีการนำเสนอผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาทั้ง 3 ด้าน เพื่อจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี (SAR) โดยมีการประชุมสัมมนาถึงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของ สมศ. เพื่อประเมินตนเองตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ทั้ง 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ ตลอดจนจัดเพิ่มเอกสารรายมาตรฐาน

2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก

มีการดำเนินงานตามโครงการที่โรงเรียนใช้รูปแบบการวิจัย โดยมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร แต่จำนวนบุคลากรมีน้อย ทำให้ต้องรับภาระหลายมาตรฐานและหลายโครงการ ทำให้การดำเนินงานค่อนข้างมีปัญหา แต่ก็มีส่วนร่วมด้วยกันทุกคน ผู้บริหารที่มีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก บางโครงการก็ต้องดำเนินงานช่วยบุคลากร สำหรับการนิเทศติดตาม มีการประชุมทุกสัปดาห์ เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน สำหรับผู้ปกครองและชุมชนให้

ความร่วมมือในการดำเนินงานเป็นอย่างดี มีการสรุปผลการดำเนินงานทุกโครงการ มีการนำเสนอผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาทั้ง 3 ด้าน เพื่อจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี โดยประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของ สมศ.

3. อภิปรายซักถาม ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆ

ระยะที่ 4 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบ

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ประเมินภายนอก ที่ผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ให้เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน ซึ่งผลการประเมินการใช้รูปแบบมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการประเมินก่อน-หลังการทดลอง
ทุกมาตรฐาน

ที่	มาตรฐานด้าน/มาตรฐานที่	ผลประเมิน			
		ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
	ด้านผู้เรียน				
1	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	84.04	ดี	90.81	ดีมาก
2	ผู้เรียนมีสุนิษย์ สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	84.55	ดี	90.94	ดีมาก
3	ผู้เรียนมีสุนทรีย์ภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา	72.71	พอใช้	85.25	ดี
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิด สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิด ไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	60.23	พอใช้	75.13	ดี
5	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	65.50	พอใช้	79.35	ดี
6	ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รัก การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	62.19	พอใช้	79.35	ดี

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ที่	มาตรฐานด้าน/มาตรฐานที่	ผลประเมิน			
		ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
7	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	77.37	ดี	87.28	ดี
ค่าเฉลี่ยรวมด้านผู้เรียน		72.37	พอใช้	84.02	ดี
ด้านครู					
8	ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	78.70	ดี	83.91	ดี
9	ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	54.12	พอใช้	76.20	ดี
ค่าเฉลี่ยรวมด้านครู		66.41	พอใช้	80.05	ดี
ด้านผู้บริหาร					
10	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ	78.85	ดี	94.33	ดีมาก
11	สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	73.16	พอใช้	92.54	ดีมาก
12	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	68.09	พอใช้	84.71	ดี
13	สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	73.20	พอใช้	87.01	ดี
14	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	81.06	ดี	94.08	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านผู้บริหาร		74.87	พอใช้	90.53	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน		72.41	พอใช้	85.77	ดี

จากตารางที่ 33 ปรากฏว่า มาตรฐานที่ 1-14 ผลการประเมินอิงเกณฑ์

1. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

ก่อนการทดลองโดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับพอใช้ (ค่าเฉลี่ย = 71.22)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ ด้านผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ย = 74.87) ด้านผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 72.37) และด้านครู (ค่าเฉลี่ย = 66.41)

หลังการทดลองโดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 85.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ ด้านผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ย = 90.53) ด้านผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 84.02) และด้านครู (ค่าเฉลี่ย = 80.05)

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน

2.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1-7

ก่อนการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ (ค่าเฉลี่ย = 72.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ คือ มาตรฐานที่ 2 (ค่าเฉลี่ย = 84.55) มาตรฐานที่ 1 (ค่าเฉลี่ย = 84.04) และมาตรฐานที่ 7 (ค่าเฉลี่ย = 77.37) ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 4 (ค่าเฉลี่ย = 60.23)

หลังการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 84.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ คือ มาตรฐานที่ 2 (ค่าเฉลี่ย = 90.94) มาตรฐานที่ 1 (ค่าเฉลี่ย = 90.81) และมาตรฐานที่ 7 (ค่าเฉลี่ย = 87.28) ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 4 (ค่าเฉลี่ย = 75.13)

2.2 มาตรฐานด้านครู มาตรฐานที่ 8-9

ก่อนการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ (ค่าเฉลี่ย = 66.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 8 (ค่าเฉลี่ย = 78.70) ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 9 (ค่าเฉลี่ย = 54.12)

หลังการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 80.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 8 (ค่าเฉลี่ย = 83.91) ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 9 (ค่าเฉลี่ย = 76.20)

2.3 มาตรฐานด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ 10-14

ก่อนการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ (ค่าเฉลี่ย = 74.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ คือ มาตรฐานที่ 14

การทดลองรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว ทำให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิผลมากขึ้นกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการวิจัย

ตารางที่ 35 ผลการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุ (Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) ของตัวแปรตามทีละตัวทั้ง 3 ด้านหรือ Univariate Test ของผลการประเมินของ สมศ. รอบสองก่อนและหลังการทดลอง

Tests of Within-Subjects Contrasts

Source	Measure	ระยะเวลา	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระยะเวลา	ผู้เรียน1	Linear	298.151	1	298.151	102.027	.000
	ผู้เรียน2	Linear	265.230	1	265.230	124.656	.000
	ผู้เรียน3	Linear	1022.982	1	1022.982	140.547	.000
	ผู้เรียน4	Linear	1081.278	1	1081.278	119.082	.000
	ผู้เรียน5	Linear	1246.344	1	1246.344	79.953	.000
	ผู้เรียน6	Linear	1915.342	1	1915.342	153.334	.000
	ผู้เรียน7	Linear	638.320	1	638.320	84.473	.000
	ครู8	Linear	176.593	1	176.593	59.806	.000
	ครู9	Linear	3167.349	1	3167.349	33.309	.000
	บริหาร10	Linear	1556.282	1	1556.282	18.025	.001
	บริหาร11	Linear	2441.977	1	2441.977	44.319	.000
	บริหาร12	Linear	862.080	1	862.080	14.843	.002
	บริหาร13	Linear	229.908	1	229.908	14.020	.003
	บริหาร14	Linear	4387.892	1	4387.892	60.590	.000

ตารางที่ 35 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยทีละตัวแปรย่อย พบว่า ทุกตัวแปรตามผลการทดสอบสมมุติฐานค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า Sig. เท่ากับ .000 จำนวน 11 ตัว ค่า Sig. เท่ากับ .001 จำนวน 1 ตัว

ค่า Sig. เท่ากับ .002 จำนวน 1 ตัว และ ค่า Sig. เท่ากับ .003 จำนวน 1 ตัว ซึ่งทุกตัวมีค่าน้อยกว่า .05 ซึ่งเป็นระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการทดสอบไว้ล่วงหน้า)

สรุป ได้ว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้สถานศึกษามีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการศึกษา ของ สมศ. ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร ในระดับดีขึ้น ไปทุกมาตรฐาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY